
KAAVASELOSTUS

TYÖNUMERO: 20601480

MUHOKSEN KUNTA - KYLMÄLÄNKYLÄ

HUIKOLAN RANTA-ASEMAKAAVA

SWECO YMPÄRISTÖ OY, OULU

9.3.2021

Tämä kaavaselostus liittyy kaavakarttaan, joka on päivätty 19.3.2019 ja jota on muutettu 3.11.2020 ja 16.2.2021. Kaavaselostukseen on tehty tarkennuksia:

- 16.2.2021 on poistettu eteläisin RA-tontti, ja pienennetty vanhan Huikolan (Niemelä) talouskeskuksen AM-rakennuspaikkaa, jotka olivat lähimpänä naapurin karjatilaa. AM-rakennuspaikka ei nyt ulotu rannalle. Tilalla säilyy mahdollisuus saunan rakentamiseen lähempänä jokea.
- 14.11.2019 johtuen ehdotusvaiheen palautteen johdosta kaavakartalle tehdyistä vähäisistä tarkistuksista (kuten RA-tonttien syvyyden lisäys ja rakennusalojen siirtäminen kauemmas joesta, yhden RA-tontin siirto muiden yhteyteen, sekä kaavamääräyksiin tehdyt tarkistukset).
- 3.11.2020 johtuen ehdotuksen nähtävilläolon jälkeen pidetystä maastotarkistuksesta (13.10.2020). Kaavakarttaan tehtiin muutoksia naapurin karjatilan laajentamismahdollisuuksien turvaamiseksi, jolloin tilalle jäisi vastaavanlainen laajentamismahdollisuus kuin sillä on nykytilanteessa. (Tällä hetkellä lähin mahdollinen olemassa oleva häiriintyvä kohde on noin 200 metrin päässä navetasta sijaitseva koulurakennus, joka asuinrekisterissä on asuinrakennuksena, eli siihen olisi mahdollista muuttaa vakituisesti asumaan.)

Kaavaselostuksen valokuvat: © Pertti Oikarinen, Hannu Kemiläinen ja Mika Sarkkinen.

Käsittelyvaiheet

ELY-keskuksen ja hankkeen omistajan välillä käydään keskustelut hankkeen lähtökohdista 2015.

Kunta tiedottaa kaavan vireilletulosta ja asettaa OASin nähtäville	25.5.2015
Valmisteluvaiheen kuuleminen, OAS ja luonnos nähtävillä	18.5.-18.6.2018
Luonnosvaiheen vastineet	18.3.2019
Kaavaehdotus nähtävillä	9.5. - 10.6.2019
Muutokset ehdotuksen nähtävilläolon jälkeen	3.11.2020
Muutettu kaavaehdotus II nähtävillä	8.12.-22.12.2020
Muutokset kaavaehdotus II:n nähtävillä olon jälkeen	16.2.2021
Hyväksyminen, kunnanhallitus	x.x.xxxx § xx
Hyväksyminen, kunnanvaltuusto	x.x.xxxx § xx

Kaavakartta

Ranta-asemakaavakartta 1:2000, ehdotus	19.3.2019
vähäiset täydennykset ja muutokset	14.11.2019 ja 16.2.2021

Liitteet

Seurantalomake (päivitetty 9.3.2021)
Kulttuuriympäristö, lisätietoja (30.8.2019)

Erilliset liitteet

Ympäristöselvitys (FL Hannu Kemiläinen, 3.11.2017, selvityksen päivitys 31.10.2018)
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivitetty 19.3.2019)
Luonnosvaiheen vastineet 18.3.2019
Ehdotusvaiheen vastineet 20.11.2019
Muistio, maastotarkistus 13.10.2020 ja sen pohjalta tehty etäisyystarkastelu

---

KAAVASELOSTUS

SELOSTUS_HUIKOLA_RANTA-ASEMAKAAVA.DOCX

Sisältö

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1	Kaava-alueen sijainti	1
2	TIIVISTELMÄ.....	3
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	3
2.2	Ranta-asemakaava, sen tavoitteet ja toteuttaminen	3
3	LÄHTÖKOHDAT	4
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	4
3.1.1	Alueen yleiskuvaus ja rakennettu ympäristö	4
3.1.2	Pinta- ja pohjavedet, tulvaherkkyys	6
3.1.3	Maisema	7
3.1.4	Luonnonympäristö	11
3.1.5	Kaava-alueen maaperä ja rakennettavuus	14
3.1.6	Kulttuuriympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö.....	16
3.1.7	Liikenne- ja katualueet.....	20
3.1.8	Yhdyskuntateknikka ja sähköverkko.....	20
3.1.9	Palvelut	20
3.1.10	Maanomistus	20
3.2	Suunnittelutilanne	21
3.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	21
3.2.2	Maakuntakaava	21
3.2.3	Yleiskaava	23
3.2.4	Rakennusjärjestys ja pohjakartta.....	23
4	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	24
4.1	Suunnittelun tarve	24
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja vireilletulo	24
4.2.1	Osalliset	24
4.2.2	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	24
4.2.3	Viranomaisyhteistyö	24
4.3	Asemakaavan suunnittelun tarve ja tavoitteet	25
4.3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	25
4.3.2	Kaavaprosessin aikana tarkentuneet tavoitteet.....	26
5	RANTA-ASEMAKAAVAN KUVAUS	28
5.1	Kaavan rakenne	28
5.1.1	Mitoitus	28
5.2	Aluevaraukset	30
5.2.1	Korttelialueet.....	30
5.2.1	Muut alueet	31

5.3	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen	31
5.4	Kaavamääräykset	33
5.5	Kaavan vaikutukset	34
5.5.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja liikenteeseen	34
5.5.2	Palveluiden saavutettavuus	34
5.5.3	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja kyläkuvaan	34
5.5.4	Vaikutukset elinkeinojen harjoittamiseen	35
5.5.5	Vaikutukset virkistyskäyttöön.....	35
5.5.6	Vaikutukset luontoon, luonnonympäristöön ja ympäristönsuojeluun.....	35
5.5.7	Sosiaaliset vaikutukset	37
5.5.8	Taloudelliset vaikutukset	37
5.6	Ympäristön häiriötekijät	37
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	38
6.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	38
6.2	Toteuttaminen ja ajoitus.....	38
6.3	Toteutuksen seuranta	39

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Kaava-alue

Huikolan ranta-asemakaavan laatiminen koskee Muhoksen kunnan Kylmälänkylän Huikolan alueella sijaitsevaa tilaa Niemelä 3:28. Alueen omistavat Ellen Oikarisen oikeuden omistajat.

Kaavan laatija

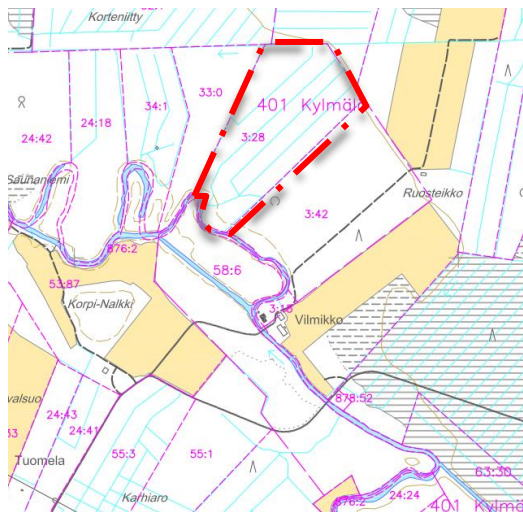
Sweco Ympäristö Oy, Oulu

1.1 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Muhoksen Kylmälänkylällä.

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on esitetty aniliinipunaisella ympyrällä.

Yllä olevassa kuvassa Niemelän tilan 3:28 ranta-asemakaava-alueen likimääräiset rajaukset kahdella karttaotteella. Kartta © Paikkatietoikkuna, haettu 7.11.2017. Suunnittelualue rajautuu etelässä Huikolan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen pihapiiriin ja siihen sisältyviin peltoihin. Pohjoisessa alue rajautuu loma-asuntoon. Maantien ja joen välinen metsäalue rajautuu Rykolänimiseen maatilaan ja entiseen kansakouluun.

Karttaotteessa vasemmalla on esitetty tilaan kuuluva, mitoituksellisesti huomioon otettava erillispalsta Kylmäänkyläntien varressa, joka jää maa- ja metsätalousalueeksi.

Kuvituksena olevat kartat eivät ole mittakaavassa.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kaavan luonnostelu on alkanut keväällä 2014 käydyllä neuvonpidolla Pohjois-Pohjanmaan elinkeino- ja ympäristökeskuksessa ja sen jälkeen käynnistyneellä karttapohjan laatimisella. Kaavan laatiminen on lähtenyt liikkeelle maanomistajien aloitteesta keväällä 2015. Muhoksen kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 25.5.2015 maanomistajan hakemuksen ranta-asemakaavan laatimisesta ja päätti asettaa ranta-asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) MRL 65 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi. Hanketta ei kuitenkaan ole viety eteenpäin. Syksyllä 2017 on laadittu maaperä- ja kasvillisuus selvitys ja kaavan pohjakartta. Kaavan laatiminen aktivoitu uudelleen vuoden 2017 loppupuoliskolla.

2017 Pohjakartta laadittu (Origo Oy)

Pohjakartan hyväksyminen 10.10.2017.

Pohjakartta täyttää ranta-asemakaavan pohjakartalle asetetut vaatimukset (MRL 54a §). Muhoksen kunnan mittauspalvelut, maanmittausteknikko Eero Airaksinen.

18.5.-18.6.2018 Valmisteluvaiheen kuuleminen; luonnos ja päivitetty OAS nähtävillä

9.5. - 10.6.2019 Kaavaehdotus nähtävillä

13.10.2020 Maastotarkistus

8.12.-22.12.2020 Kaavaehdotus II nähtävillä

x.x.2021 Hyväksyminen, kunnanhallitus

x.x.2021 Hyväksyminen, kunnanvaltuusto

2.2 Ranta-asemakaava, sen tavoitteet ja toteuttaminen

Suunnitteluala sijaitsee Muhoksen Muhosjoen itärannalla. Alueelle on Muhoksen keskustasta noin 17 km Kylmälänkyläntietä (mt 8250) ja Huikolantietä pitkin. Ranta-asemakaava-alueella sijaitsee perinteinen maatalon talouskeskus (Huikolan rakennusryhmään kuuluva Niemelä), joka on nyt loma-asuntokäytössä. Rykölänkosken kohdalla on purkukuntoinen loma-asunto.

Kaavoituksen tarkoituksena on suunnitella alueen maankäyttö siten, että maanomistaja voi tarkoituksenmukaisesti käyttää, suunnitella ja hyödyntää omistamaansa ranta-alueita. Alueelle on tarkoitus sijoittaa vanhan rakennuspaikan lisäksi omarantaisia loma-asunnon rakennuspaikkoja suhteellisen väljästi. Rakennuspaikat sijoitetaan siten, että kulttuuriympäristön ja luonnon merkittävimmät ominaispiirteet säästyvät, nykyistä asutusta häiritään mahdollisimman vähän ja vapaata rantaviivaa jää riittävästi.

Ranta-asemakaavassa on 3 omarantaista lomarakentamistonttia ja yksi olevan vanhan maatalon talouskeskuksen ei-omarantainen tontti, jonka kohdalla rantakaistale on naapurin omistuksessa. Vanhalle talouskeskukselle järjestetään tilan alueelta rantasaunan rakentamismahdollisuus rannan tuntumaan.

Tonttien omistajat vastaavat kaavan toteuttamisesta rakentamisen osalta. Oulun Seudun Sähkö Oy vastaa alueella sähköhuollosta ja Muhoksen Vesihuolto Oy veden toimittamisesta.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus ja rakennettu ympäristö

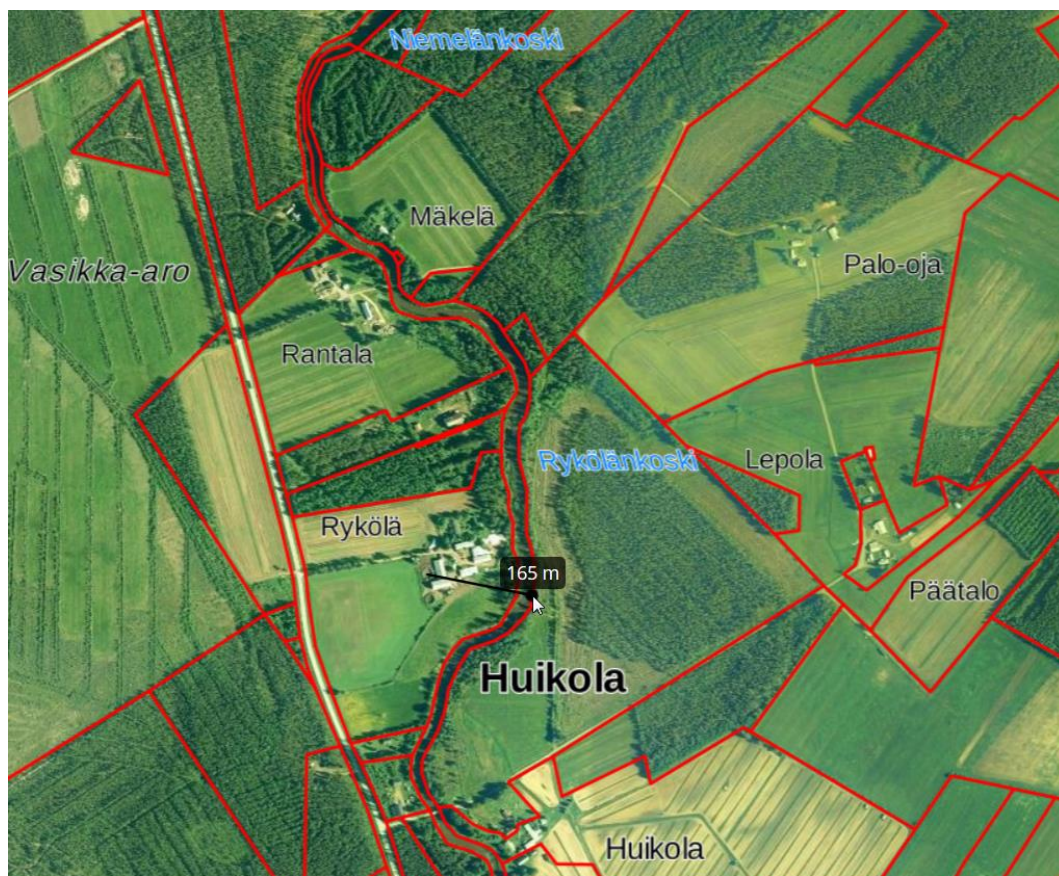
Kaava-alue sijaitsee Muhoksella Kylmälänkyläntien tuntumassa nauhamaisella n. 6 km pituisella kyläalueella, jonka muodostavat Siiran, Tupun, Huikolan ja Mökkikylän asutushentymät. Kylmälänkylälle on matkaa n. 15 km. Huikolan kohdalla 1,5 km pituisella tiejak-solla on n. 11 maatilaa/asuinpaikkaa ja muutamia loma-asuntoa. Kaava-alueen pohjois-päässä on 1800-luvun lopulla rakennettu maalaistalo, joka on nykyisin virkistyskäytössä ja eteläpäässä purkukuntoinen 1950-luvulla rakennettu lomarakennus, joka ei ole enää käytössä. Vanhan maatilan talouskeskuksen rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on n. 270 m², josta päärakennus kuisteineen on n. 125 m².

Maatalouskeskuksen pihapiiri. Taustalla näkyvä Niemelän päärakennus rajaa maakunnallisesti arvokasta pihapiiriä (© Pertti Oikarinen).

Alla purkukuntoinen 1950-luvun lomarakennus (© Hannu Kemiläinen).

Kaava-alueen kohdalla joen toisella puolella on kaksi omakotitaloa, maalaistalo (tilalla lypsykarjaa) ja vanha koulurakennus, joka on ollut asutokäytössä (entinen Huikolan koulu, joka lakkautettiin keväällä 1971). Kaava-alueen eteläpuolella on viljatila, jonka pihapiiri muodostaa Rykölän kanssa yhtenäisen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden. Kaava-alue on pääosin metsää ja osin niittyä ja peltoaluetta.

Ote ilmakuvasta © Maanmittauslaitoksen paikkatietoikkuna, haettu 15.3.2019.
Muhosjoen vastarannalla sijaitsee Rykölän maatilan talouskeskus

Rykölän vanhasta käyttöön otettavasta karjasuojasta ja alueesta, jolle uuden karjasuojan rakentaminen on mahdollista naapureiden oleva rakentaminen huomioon ottaen, on etäisyyttä hyväksymisvaiheen loma-asuntojen rakennusaloille vähintään 200 m.

Etäisyys lähimpään maatilan eteläpuolen loma-asuntoon on Rykölän käytössä olevasta navetasta/lantalasta n. 215-230 m. Pohjoispuolella etäisyys lähimpään asuntoon (ent. Huikolan koulu) on n. 200 m.

3.1.2 Pinta- ja pohjavedet, tulvaherkkyys

Alue ei sijaitse pohjavesialueella ja se on vesijohtoverkoston piirissä. Alueen tai sen lähiympäristön vanhoja kaivoja ei ole kartoitettu.

Karttaote Muhosjoen sivu-uomien vedenjakajat (harmaa viiva) © Paikkatietoikkuna. Huikolan talo sijaitsee sivuvedenjakajalla. Suunnittelualueen kohdalla Muhosjokeen laskeva Palo-oja kerää vesiä vedenjakajan pohjoispuolelta. Muhosjoki kiemurtelee tällä kohdalla suhteellisen loivasti. Joen meanderointi lisääntyy selvästi Muhoksen muodostuman kaakkoisrajalla, jokijaksolta Tuppu/Kinnusenkangas - Oulujoki. Kartta © Paikkatietoikkuna, haettu 7.11.2017.

Muhojoki

Muhojoki on noin 70 kilometrin pituinen. Se alkaa Vaalan kunnan Pelson soilta, minkä jälkeen se virtaa Muhoksen kunnan puolella pääosin kaakosta luoteeseen Kylmälänkylän, Mökkikylän ja Tupun peltoaukeiden halki. Tupusta joki mutkittelee harjualueen halki Suokylään ja laskee kahta suuhaaraa pitkin Oulujoen Muhoislampeen Montan voimalaitoksesta alavirtaan. Kummankin haaran suulle on rakennettu pohjapadot tasaamaan Oulujoen säännöstelystä aiheutuvaa vedenkorkeuksien vaihtelua Muhojoessa. Muhojoen keskiosan tulvasuojelualueella Mökkikylän kohdalla on 9,6 km kaivettua kanavaa, jossa on useita pohjapatoja.

Suunnittelualueen ulkopuolella (pohjoispuolella) Muhosjoen alajuoksu on voimakkaasti meandroiva. Jokimaisema laajoine eroosiolaaksoineen on geologiastaan ja geomorfologiastaan johtuen ainutlaatuisesta maisemallisesti arvokasta aluetta. Joki on paikoin erittäin jyrkkätörmäinen, ts. syöpinyt eroosion takia syvälle. Tämä näkyy yhtäältä mm. rantatörmiltä jokeen kaatuneina puina, toisaalta esimerkiksi siltojen vähyyttenä joen varrella. Suunnittelualueella rantatörmät ovat matalampia ja meanderointi on suhteellisen vähäistä.

Joen yläosalla Kylmälässä on 1950-luvulla perattua uomaa. Viime vuosina kesän virtaaman väheneminen ja vedenlaadun heilahtelut ovat heikentäneet joen virkistyskäyttöä. Muhosjokeen laskee kolme suurempaa sivu-uomaa eli Kangasjoki ja Leppijoki Kylmälänkylän ja Mökkikylän välillä sekä Poikajoki Suokylän alueella. Muhosjoen yläosan valuma-alue Huikolasta yläjuoksulle on laajuudeltaan 223 km² ja alaosan n. 314 km².

Tulvaherkkyys

Paikallisten asukkaiden mukaan jokitulvat ovat merkittävästi vähentyneet tulvasuojelutoimenpiteiden johdosta eikä tulva ei ole haitannut asutusta. Tarkkoja tulvatietoja ei ole saatavissa, mutta paikallisen tiedon mukaan jääpatotulvia oli aikoinaan Huikolantien sillan kohdalla. Sen jälkeen, kun ELY on tehnyt Muhosjoen yläjuoksulla tulvasuojelutoimenpiteitä, ei jääpatotulvia ole esiintynyt. Ympäristöselvityksessä (Kemiläinen 2018) on osoitettu ranta, jolla rantatörmä on alle 1 m korkuinen ja kohtalaisen loiva. Selvityksen mukaan todennäköisesti myös mahdollinen tulvariski kohdistuu näille alueille.

Myös maanomistaja tarkisti tulvatilanteen keväällä 2018 yhteistyössä lähiasukkaiden kanssa. Kokemusperäisen tiedon mukaan vuoden 2018 kevättulva edusti hyvin tilannetta Muhosjoen pohjapatojen rakentamisen jälkeen. Havaittu tulvakorkeus oli 2018 huhtikuussa 1,5 metriä Huikolan sillan alapalkin alapuolella, mitä voi pitää rakennusosien korkeusmitoituksen pohjana. Tulvavahingoille alttiiksi voi katsoa kaikki lämpöeristettyjen rakennusten rakennusosat, joita kosteus voi vahingoittaa. Näiden tulisi sijaita vähintään 1,0 metriä korkeinta havaittua tulvarajaa korkeammalla, kuitenkin vähintään 0,7 m luonnollista maanpintaa korkeammalla. Alueen maasto on loivaa ja tasaista, jolloin sulamis- ja hulevesillä on mahdollisessa tulvatilanteessa tilaa levitä suhteellisen matalina laajoille pelloille.

3.1.3 Maisema

Suunnittelualue on osa harvaan asuttua Kylmälänkyläntiehen tukeutuvaa nauhamaista kyläaluetta ja Muhosjokeen rajoittuvaa metsä- ja peltoaluetta, sekä kulttuurimaisemaa. Kaava-alueen eteläosassa on 1800-luvulla rakennettu Niemelän (Huikolan) maalaistalo talouskeskuksineen. Niemelän rakennukset ovat olleet osa Huikolan tilaa, joka on yksi vanhimmista Muhoksen kantatiloista ja on edelleen kiinteä osa viereisen pihapiirin rakennuskokoa. Huikolan tila on arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudeksi ja on edustava esimerkki aikakautensa rakentamisperinteestä. Tilan kohdalla olevat Muhosjoen varren peltoaukeat ovat arvokas osa tätä kulttuurimaisemaa. Maiseman arvokkain osa on Huikola - Niemelä maatilojen talouskeskusten ja niitä ympäröivien avoimien peltojen ja niittyjen muodostama kokonaisuus.

Jokimaisema suunnittelualueella

Muhosjoki on suunnittelualueella hyvin kapea, vain noin 9-24-m. Joen kapeus ja rantatörmät rajoittavat kesällä vähävetiseen aikaan veden näkymistä suunnittelualueelle.

Joen ranta elokuun lopulla 2018 läheltä jokea alueella, jonne loma-asuntojen rantasaunat sijoittuisivat. Kuva Mika Sarkkinen.

Joen ranta elokuun lopulla 2018 kauempana joesta, alueella, jonne loma-asunnot sijoittuisivat. Kuva Mika Sarkkinen.

Joen ranta elokuun lopulla 2018 vastarannalla sijaitsevan maatilan talouskeskuksen peltojen kohdalla. Kuvassa pienet koivut kasvavat suunnittelualueella ja taustapuusto vastarannalla. Keskellä näkyy pienestä aukosta peltoa ja traktori ja niiden edessä rantakivi ja ruskean näköistä vesipeiliä. Rantatörmä on tällä alueella loivahko, eikä paljoa estä veden näkymistä. Joki on kuitenkin niin kapea, että se ei juurikaan näy. Kuva Mika Sarkkinen.

Joen ranta alajuoksun ja kaavailtujen loma-asuntojen suuntaan. Taustalla pilkottaa vanha purkukuntoinen loma-asunto, joka poistuu uuden rakentamisen myötä. Kuva Mika Sarkkinen.

Joen ranta elokuun lopulla 2018. Rantatörmä on tällä alueella loivahko. Kuva Mika Sarkkinen.

Myllykoski kaava-alueen alavirran puolella © Pertti Oikarinen

Jokivartta Rykölän kohdalla © Pertti Oikarinen

3.1.4 Luonnonympäristö

Ympäristöselvityksen kasvillisuus-, maaperä- ja rakennettavuustietoineen on laatinut FL Hannu Kemiläinen, jonka tekstiä ja valokuvia (3.11.2017, päivitys 31.10.2018) ohessa on

lainattu. Lajistoa kartoitettiin 21.9.2018. Pitkään jatkuneesta lauhasta syksystä johtuen kasvilajien tunnistaminen onnistui tuona ajankohtanakin vielä hyvin.

Muhosjoen alaosalla sijaitsee Natura-alueita suhteellisen kaukana suunnittelualueesta (Muhos- ja Poikajoen Natura-alue (FI1102601) ja Liimanninkosken lehtojensuojelu- ja

Muhosjoen eroosiolaakson harjijensuojeluohjelma- kohde, Käyräkosken perinnemaisemakohde, Röölantton–Murtokosken ja Syväojansuun Natura-alue (FI1102606) ja Natura-alue Tikanlanto–Isolanto (FI1102602).

Kalasto ja kalastusolot

Sähkökoekalastusten ja kalastustiedustelujen mukaan Muhosjoen kalaston muodostavat harjus, seipi, hauki, salakka, ahven, kiiski, made, kivisimppu, lahna, kivennuoliainen, säyne, muttu, särki ja nahkiainen. Joen luontainen taimen- ja yläosien tammukkakanta on taantunut, mutta istutettuna esiintyy taimenta, lohta ja kirjolohta. Kalastus on kotitarve- ja virkistyskalastusta. Osakaskuntien edustajien mukaan jokeen on aiemmin istutettu myös rapuja, mutta nykyisin niitä ei joessa esiinny.

Lohikalojen lisääntymis- ja kalastusmahdollisuuksien parantamiseksi Muhosjokisuun pohjapatojen soveltuvuutta kalojen nousuun tarkasteltiin erikseen. Itähaaran pohjapato on alivirtaama-aikoina noususte pääuomasta Muhosjokeen pyrkiville kaloille, mutta länsihaaran (päähaara) kautta ainakin suuremmilla kaloilla on esteetön pääsy Muhosjokeen. Kyseiseen pohjapatoon on rakennettu veneväylä/kalatie, jonka kautta alivirtaama-aikoina pääosa Muhosjoen vedestä purkautuu Oulujokeen. Veneväylä-kalatiestä nousseita 1–2 kg taimenia tavattiin kuusi kalatien yläosassa syksyllä 2005 järjestetyssä koekalastuksessa. Pistokokein toteutetussa rysäkoekalastuksessa kalatietä ovat käyttäneet ahvenet, särjet sekä kirjolohi.

Huomiot linnustosta

Ympäristöselvityksen mukaan: ”Linnuston osalta kaava-alue tarjoaa elinpiirejä lähinnä pihapiirien, viljelyympäristöjen ja reunavyöhykkeitten lintulajeille. Joki-uoma on kaava-alueen kohdalla koskinen ja isot suvannot puuttuvat, joten vesilinnuston suhteen erityisen suotuisia elinympäristöjä ei tällä kohdalla ole tar-

jolla. Myöskään metsäkanalinnuille eivät alueen käsitellyt metsäalat tarjoa erityisen suotuisia biotooppeja. Vanhaa metsää ei kaava-alueella ole.”

Kasvillisuus

Ympäristöselvityksen kasvillisuus sekä maaperä- ja rakennettavuustietoineen on laatinut FL Hannu Kemiläinen, jonka tekstiä ja valokuvia (3.11.2017, päivitys 31.10.2018) ohessa on lainattu. Kaava-alueen kasvipeite on esitetty kartalla. Huikolan tilan toista palstaa ei käytetä rakentamiseen, joten sen kasvillisuutta ei ole selvitetty. Selvityksessä alueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain, vesilain tai metsälain mukaisia arvokkaita luontotyyppejä. Katso liite 1, Ympäristöselvitys ja seuraavan sivun kartat.

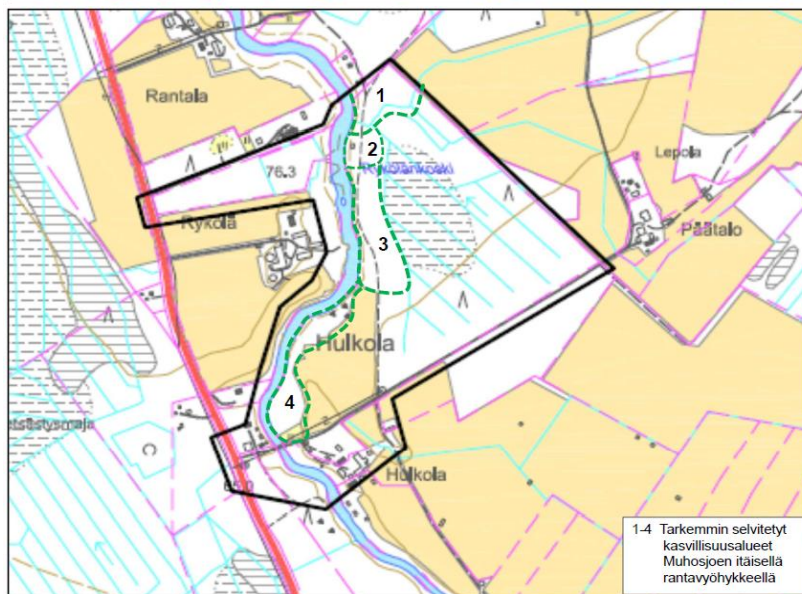
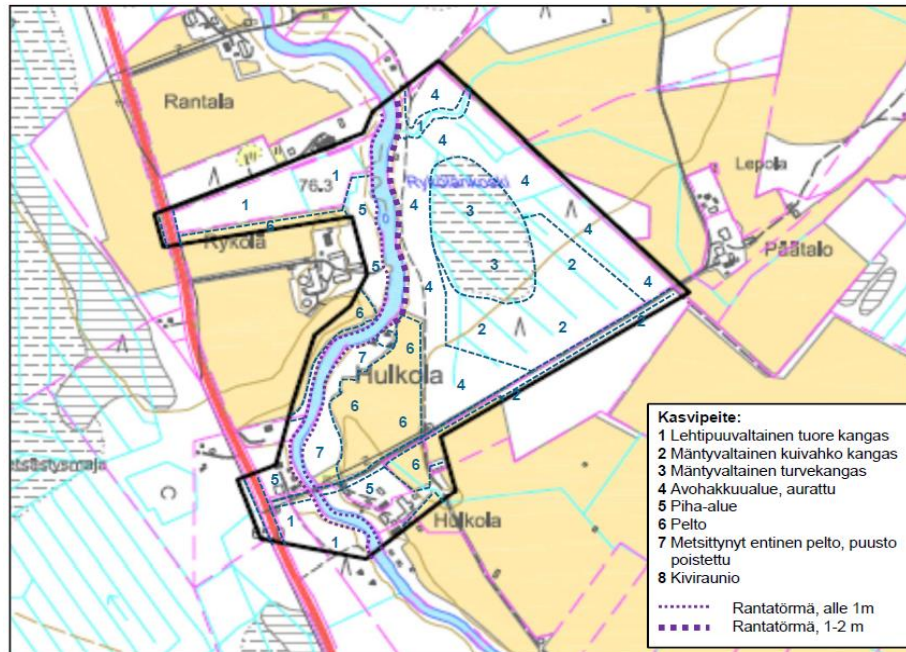
Kangasmetsäalueen keskellä on kosteampi alue, mihin on mineraalimaan päälle syntynyt ohut turvekerros. Alue on ojitettu ja on nykyisellään mäntyvaltista turvekangasta. Niemelän ja Huikolan kohdalla on molemmin puolin jokea peltoaluetta. Joen itäpuolella pelto on aikoinaan myös ulottunut joen rantaan saakka, mutta alue on sittemmin metsittynyt. Vanhalta pellolta on vastikään poistettu puusto, pääosin lehtipuuta (haapa, koivu, raita, paju).

Sillan molemmin puolin, on vanhoja piha-piirejä, jotka ulottuvat lähelle joen rantaan, samoin Rykölän tilakeskuksen kohdalla joen länsipuolella. Huikolan peltoalueen pohjoispäässä lähellä jokirantaa on kiviraunio, joka koostuu kookkaista lohkeista.

Alueen pohjoisreunalla sekä lounaiskulmalla tavataan lehtipuuvaltaista tuoretta kangasta. Sekapuuna esiintyy vallitsevasti mäntyä. Kaava-alueen keskeinen osa Muhosjoen itäpuolella on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, josta suuri osa on vastikään käsitelty siemenpuuasentoon ja aurattu. Maaperän laadusta (hienohiekka-hieta) johtuen tuuli on kuitenkin kaatanut valtaosan siemenpuista. Hakkuu ja maapohjan käsittely ovat yltäneet aivan rantatörmän yläosaan asti.

Alla olevissa kartoissa näkyvät kasvillisuustyytit ja rantavyöhyke, jolla kasvillisuustietoja on tarkennettu v. 2018.

Kartat © Hannu Kemiläinen, 2017-2018

3.1.5 Kaava-alueen maaperä ja rakennettavuus

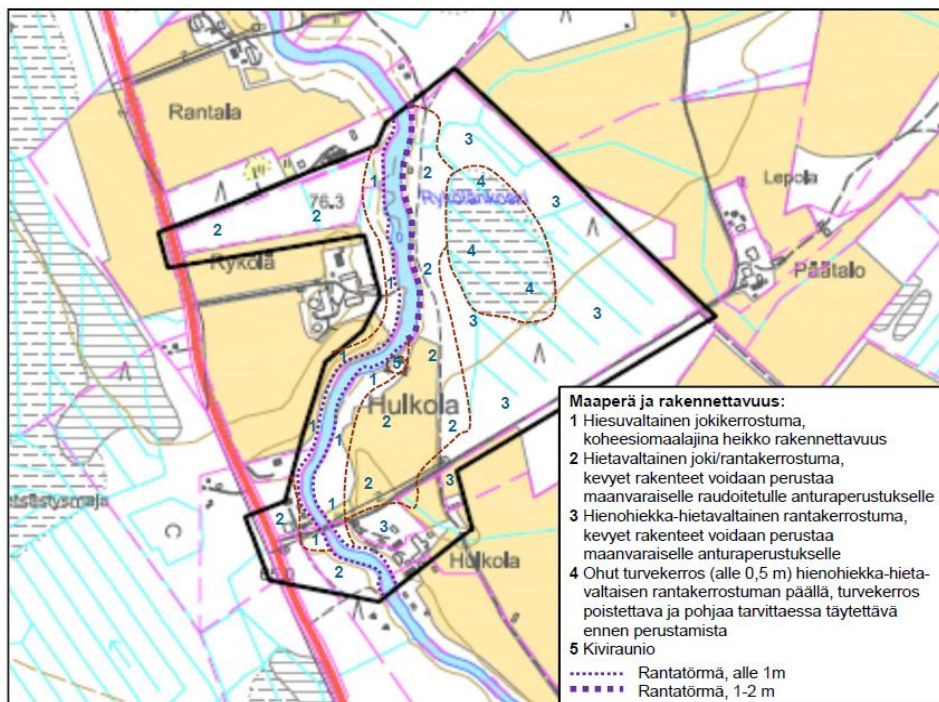
Maaperä ja rakennettavuus on selvitetty ympäristöselvityksen yhteydessä (Kemiläinen 2017 ja 2018). Muhosjokilaakso koostuu jokivarresta ja sen lähialueilla pääosin rantakerrostumista, jotka ovat syntyneet siinä vaiheessa, kun alue oli meren rantaa. Karkeimmat

ainesosat, sora ja hiekka, sijoittuvat kauemmas jokiuomasta laakson ylemmille rinteille. Aines hienonee alemmalle tasolle laaksoa siirryttäessä.

Joki on uurtanut uomansa tähän kerrostumaan ja uoma on merenpinnan laskiessa saavuttanut monin paikoin eroosion päätetasonsa, eli kivisen moreenin pinnan. Näin on tapahtunut myös kaava-alueen kohdalla, missä tavataan jokiuomassa kaiken matkaa pohjakiviä ja huuhtoutuneita kivikkokynnyksiä. Lähimmäs jokiuomaa on paikoin kerrostunut hienompia joki- ja tulvakerrostumia alavimmille paikoille, pääosin joen mutkien sisäkaarteisiin, missä virtaus on ollut hitaampaa. Näissä kerrostumissa tavataan hienon mineraalilaineen lisäksi usein myös eloperäistä ainesta.

Lähinnä jokiuomaa tavataan kaava-alueen eteläosassa joen molemmin puolin mutta varsinkin Huikolan puolella joen sisäkaarteissa hiesuvaltaisia jokikerrostumia, samoin joen ranta-alueella pohjoisosassa joen länsirannalla. Nämä koheesioma-alueet soveltuvat heikosti rakentamiseen. Näillä alueilla rantatörmä on alle 1 m korkuinen ja kohtalaisen loiva. Todennäköisesti myös mahdollinen tulvariski kohdistuu näille alueille.

Rakennussuunnittelun yhteydessä tulee tätä ympäristöselvitystä tarkemmin selvittää perustamisolosuhteet ja perustamistapa.

Maaperäkartta © Hannu Kemiläinen, 2017-2018.

3.1.6 Kulttuuriympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kylmäänkylässä Muhosjoen rannalla sijaitseva Huikola on Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihe-maakuntakaavan selvitysaineistossa, Kioski-tietokannassa ja Oulun seudun yleiskaavassa mainittu kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde. Niemelän talo muodostaa yhdessä muiden Huikolan rakennusten kanssa maakunnallisesti merkittävän monikerroksellisen rakennetun kulttuuriympäristökokonaisuuden.

Kuvassa Niemelän päärakennus ja puoji, oikealla vanha sauna, vasemmalla varastorakennus 1950-luvun alkupuolelta. Päärakennusta vastapäätä sijainnut navetta on purettu 1980-luvulla. Kuva © Pertti Oikarinen

Kaava-alueen eteläosassa on 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa rakennettu Niemelän (Huikolan) talo talouskeskuksineen. Niemelän rakennukset ovat olleet osa Huikolan tilaa,

joka on edelleen kiinteä osa viereisen pihapiirin rakennuskeskittymää. Todennäköisesti osa rakennuksista on siirretty tälle alueelle 1900-luvun alussa. Huikolan tila on arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudeksi ja on edustava esimerkki aikakautensa rakentamisperinteestä.

Yllä sisäkuva pirtin uunista. Vasemmalla aitta pääsytien vieressä. Kuvat © Pertti Oikarinen

Kohdetta kuvaillaan tarkemmin edellä mainituissa aineistoissa seuraavasti: ”Huikola on yksi Muhoksen vanhimmista kantatiloista, jonka runsasmääräiset rakennukset edustavat perinteistä talonpoikaisrakentamista. Tie pihapiiriin kulkee pientä siltaa pitkin Muhosjoen yli, Niemelän nykyisen pihapiirin sivuitse. Huikolan keskeisen osan muodostavat kaksi rakennusten sulkemaa pihapiiriä, johon kuuluvat kaksi asuinrakennusta, talli- ja navettarakennukset, aittoja ja useita muita piha- ja ulkorakennuksia. Osa rakennuksista on purettu tai siirretty muualle. 1900-luvun alussa rakennetussa Yli-Huikolan talossa on havaittavissa jugendtyylipiirteitä ja kauniita yksityiskohtia, etenkin kuistissa ja ikkunoissa. Talossa on toiminut koulu aina 1950-luvulle asti. 1800-luvun alusta peräisin oleva Keski-Huikolan päärakennus on siirretty paikalleen muualta ja on ollut alun perin savupirtti. Vanhasta tallista on löytynyt vuosiluku 1786, uusi talli taas on vuodelta 1948. Kohteen rakennukset ovat edustava esimerkki 1800-luvun ja 1900-luvun alun puusepäntaidoista ja rakennushistoriasta, ja ilmentävät aikakautensa asutushistoriaa ja elinkeinon kehitystä.”

Kioski-tietokanta (haettu 9.11.2017): Keski-Huikola, Niemelän päärakennus, vanha talli sekä kivi-navetta ja puohirakennus rajaavat perinteisen neliömäisen ja neljältä sivulta rajatun pihapiirin, jonka itänurkka on suljettu. Vanha puoli sijaitsee Muhosjoen suuntaisesti rajaten pihan lounaisreunan ja kivi-navetta on sitä vastapäätä. Pihan kaakkoisreunaa rajaa puohirakennus, joka on kiinni navettarakennuksessa väliköllä. Vanha talli on puohirakennuksen kanssa samassa linjassa. Niemelän päärakennus rajaa luoteissivua.

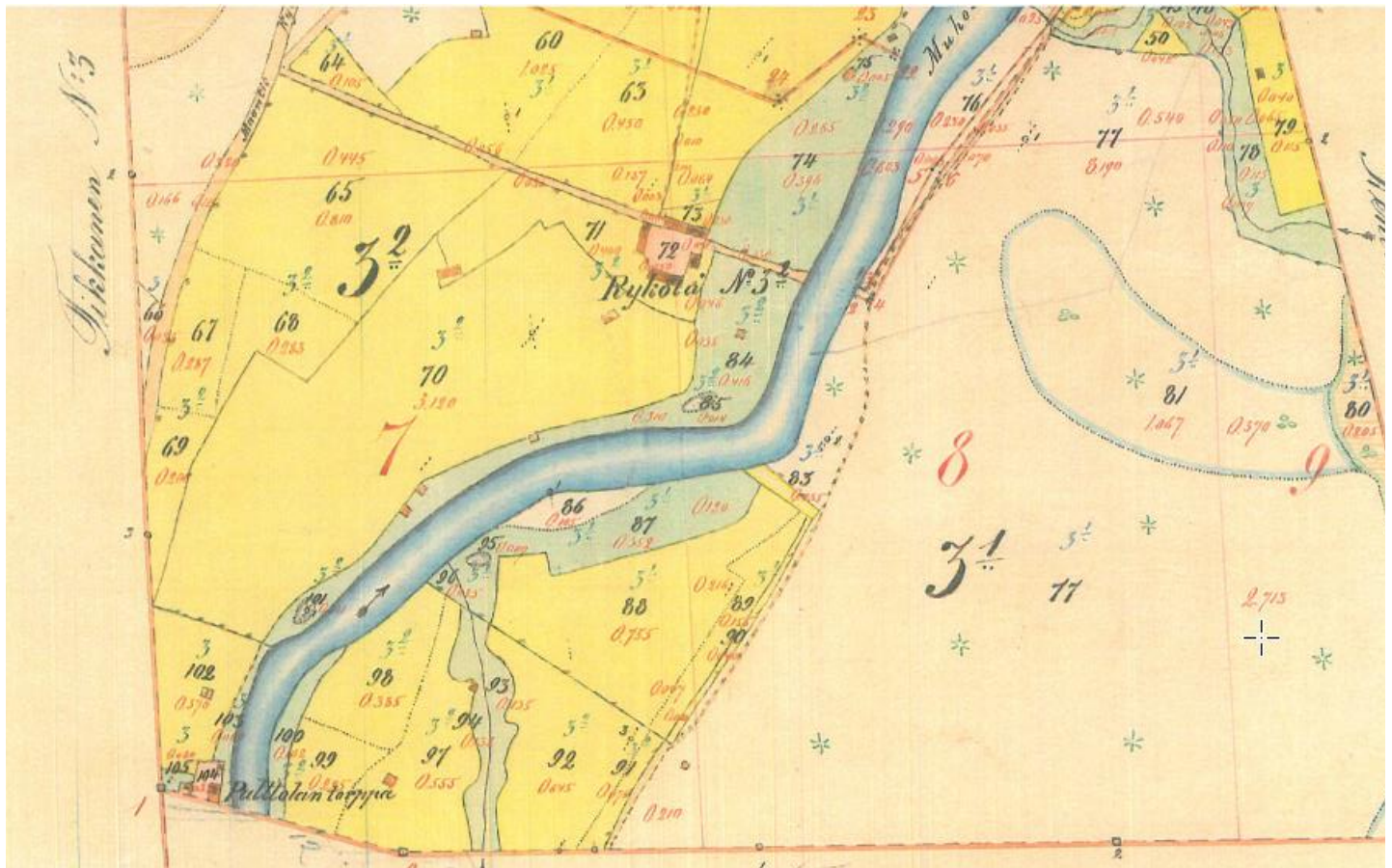
Pihapiireihin liittyy tiiviisti viereinen Niemelän pihapiiri ja yhdessä ne muodostavat maakunnallisesti merkittävän monikerroksellisen rakennetun kulttuuriympäristökokonaisuuden.

Luonnosvaiheen kuulemisessa lähialueen omistaja ja osallinen tarkensi tilojen ja pihapiirien syntyhistoriaa seuraavasti ja liitti mielipiteeseen kartan v. 1902 (tietoja ei ole tarkistettu muista lähteistä): Kuulemisissa saatuja tarkennuksia tilojen historiaan on tämän selostuksen liitteenä.

Kulttuurihistoria – pidemmän aikajakson kehityskulku

Väite, että Huikola on pitäjän vanhimpia kantatiloja – vuoden 1902 kartan mukaan Huikola ollut osa Valkosen maita ja oletettavasti torppa 1900-luvun alussa. Maanmittauslaitoksen virallisesta kartasta vuodelta 1902 selviää, että Huikolan tila ei ole ollut itsenäisenä tilana, vaan se on ollut osa Valkosen tilaa. Hyvärisen (nyk. Rykölä) tilan nro 3 talouskeskus on sijainnut nykyisen Rykölän tilan talouskeskuksen paikalla, josta puolet talouskeskuksen rakennuksista on siirretty halkomistoimituksessa vuonna 1902 Valkosen nro 4 maille nykyisen Huikolan paikalle. Lisäksi Hyvärisen tilalle on jäänyt kolme torppaa, Hyvärin torppa, Kallion torppa ja Taivalsuon palstalla sijainnut Suotalon torppa. Näillä torpilla on ollut rakennuksia yhteensä yksitoista. Lisäksi jakokirjan mukaan lohkotulle tilalle (Hyvärinen) on jäänyt kaksi riisirakennusta ja ainakin kymmenen latoa. Tämä selittää runsaan rakennusmäärän Huikolan pihapiirissä. Oikarisen pihapiirissä ollut hirsinen navettarakennus, joka on purettu pois, ja on myös oletettavasti siirretty Rykölän tilalta Oikarisen pihapiiriin. Huikolan pihapiiri on suhteellisen nuori, reilut 100 vuotta ja on kokoelma lähiseutujen rakennuksista, ehkä lukuun ottamatta kivi-navettaa ja entistä koulurakennusta. Esimerkiksi Oikarisen asuinrakennus on toinen puoli Rykölän entisestä asuinrakennuksesta ja toinen puoli sijaitsee edelleen Rykölän pihapiirissä.

Koskien perkkauksesta jääneitä kiviraunioita on Huikolan pihapiirissäkin. Keskihuikolan asuinrakennuksen länsipuolella on lähes rakennuksen mittainen ja lähes kymmenen metrin levyinen kasa kivilohkareita. Rykölän rannassa on myös kiviroykkiöitä ja kahdella muullakin naapurilla todistettavasti on isoja kiven lohkareita rannassa.

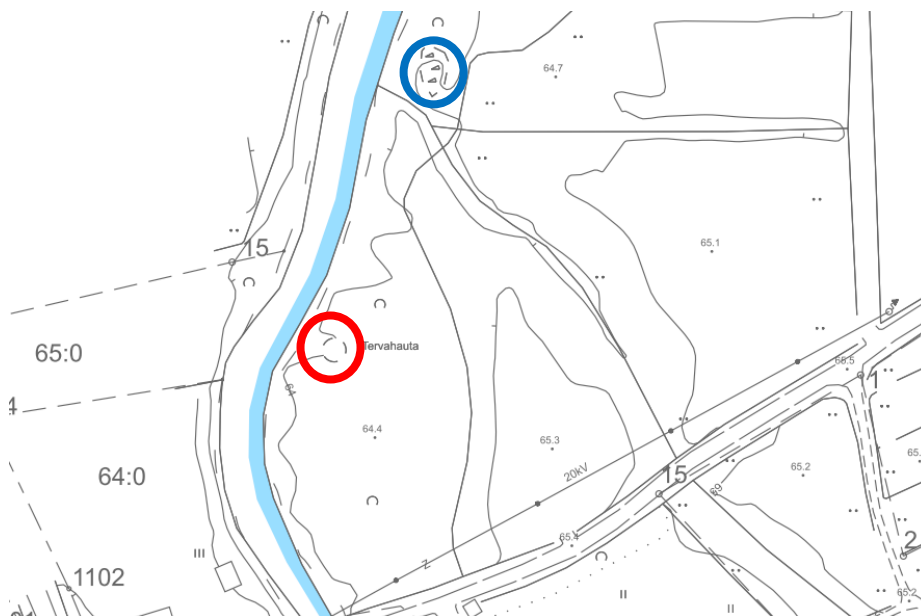
Tiluskartta v. 1902 (Lähde: luonnosvaiheen palauteaineisto).

Arkeologinen kulttuuriperintö

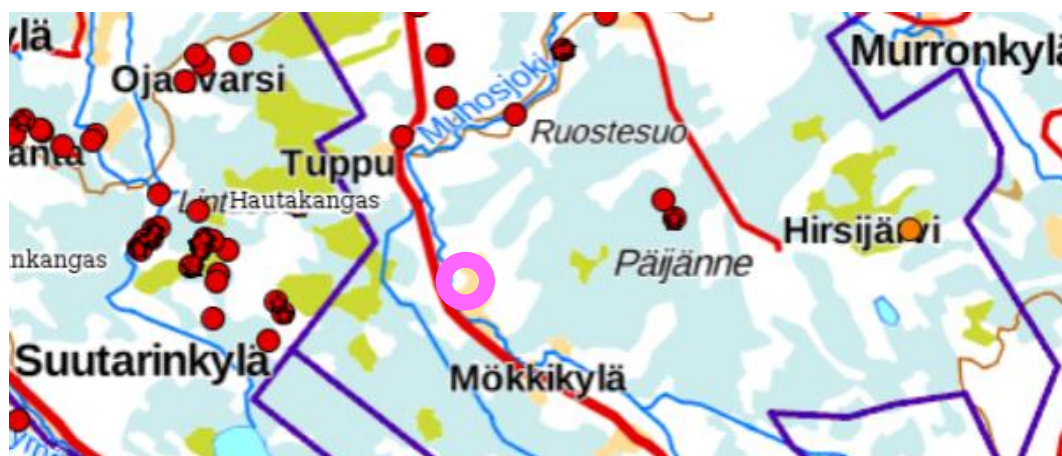
Suunnittelualueella oli tervahaudan pohjaksi epäilty rakenne, joka on esitetty pohjakartalla. Kosken perkauksesta on rannalle jäänyt kiviraunio.

Pohjois-Pohjanmaan museon arkeologi teki suunnittelualueelle tarkistuskäynnin 22.8.2018. Maastotarkistuksessa todettiin, että kaavan pohjakartalle merkitty tervahauta ei ole tervahauta, vaan epämääräinen ruoppauksen tai muun paikalla tehdyn kaivutyön tulos. Kyseessä ei ole muinaisjäännös. Kohde on muinaisjäännösrekisterissä ns. muu kohde (Huikola 1000032864). Sen alakohteeksi on merkitty ruoppauskivikasa. Kummallakaan ei ole suojeluarvoa, eikä niitä tule merkitä kaavakartalle (sähköpostiviesti Mika Sarkkinen 27.8.2018).

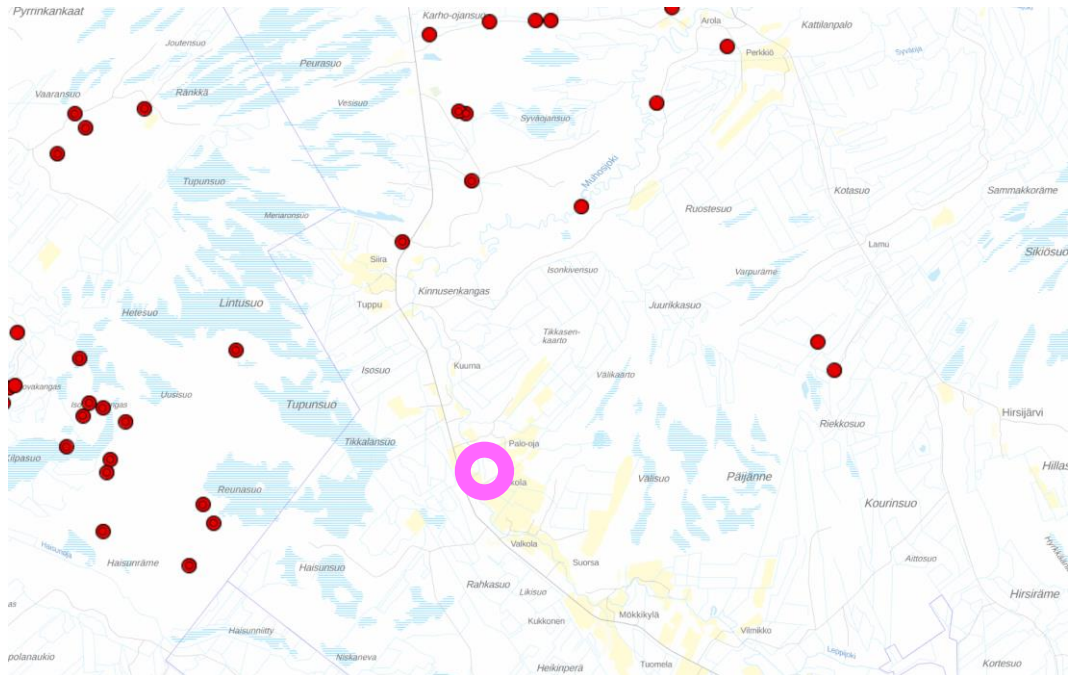

Ote kaavan pohjakartasta, jokiranta on korostettu sinisellä. Tervahaudaksi epäilty rakennelma (punaisen ympyrän sisällä) ei arkeologin maastotarkastuksen mukaan ole tervahaudan pohja. Kivikasa kuvan yläosassa, rannan tuntumassa (sinisen ympyrän sisällä) on ruoppauskivikasa.

Yleiskartta © Museoviraston portaali, kiinteät muinaisjäännökset. Suunnittelualue on osoitettu ympyrällä.

Suunnittelualueelta tai sen lähiympäristöstä ei siis ole tiedossa kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähimmät kiinteät muinaisjäännökset ovat Muhoksen Hautarämeellä (kivikautinen asuinpaikka Tuppukylällä, etäisyys n. 4 km) ja Kettuselässä (kivikautinen asuinpaikka tai leiripaikka, etäisyys 6,5 km), sekä Tyrnävän Hautakankaalla (jätinkirkko sekä kivikautinen asuinpaikka sekä kuoppia ja tervahauta, etäisyys n. 5 km) ja Reunasuolla (rakkakuoppia, historiallisen ajan kivirakenteita, etäisyys n. 4,5 km). Lisäksi noin kilometrin etäisyydellä on kaksi kivikautista löytöpaikkaa: Valkola (mj-tunnus 1000035253) ja Juvani (mj-tunnus 1000035254). Kohteet osoittavat alueella liikutun jo kivikaudella.

Yleiskartta © Museovirasto, haettu 2018. <https://kartta.museoverkko.fi> Lähialueiden kiinteät muinaisjäännökset maastokarttapohjalla. Suunnittelualue on osoitettu ympyrällä.

3.1.7 Liikenne- ja katualueet

Suunnittelualueella ei ole liikenne- ja katualueita. Alueelle pääsee Kylmäänkyläntietä (mt 8250) ja Huikolan yksityistietä pitkin.

3.1.8 Yhdyskuntatekniikka ja sähköverkko

Alueella on vesijohto, jonka tarkka sijainti ei ole tiedossa. Maanomistajan tietojen mukaan vesijohto ei kulje aivan sillä kohdalla, jossa sen pitäisi kunnasta saadun paikallisen vesiyhtiön karttatiedon mukaan olla, eikä tämän tarkempaa tietoa ole saatavissa. Johdon sijainti on merkitty asemakaavakartalle kunnasta saadun dwg-muotoisen tiedoston pohjalta ohjeellisella merkinnällä, johtuen sijainnin epävarmuudesta.

Alueella on 20 kV keskijännitejohto ja muuntaja, jotka ilmenevät pohjakartasta, sekä talojohtoja.

3.1.9 Palvelut

Lähimmät palvelut ovat Muhoksen keskustassa n. 17 km etäisyydellä.

3.1.10 Maanomistus

Maanomistaja on Ellen Oikarisen oikeuden omistajat.

3.2 Suunnittelutilanne

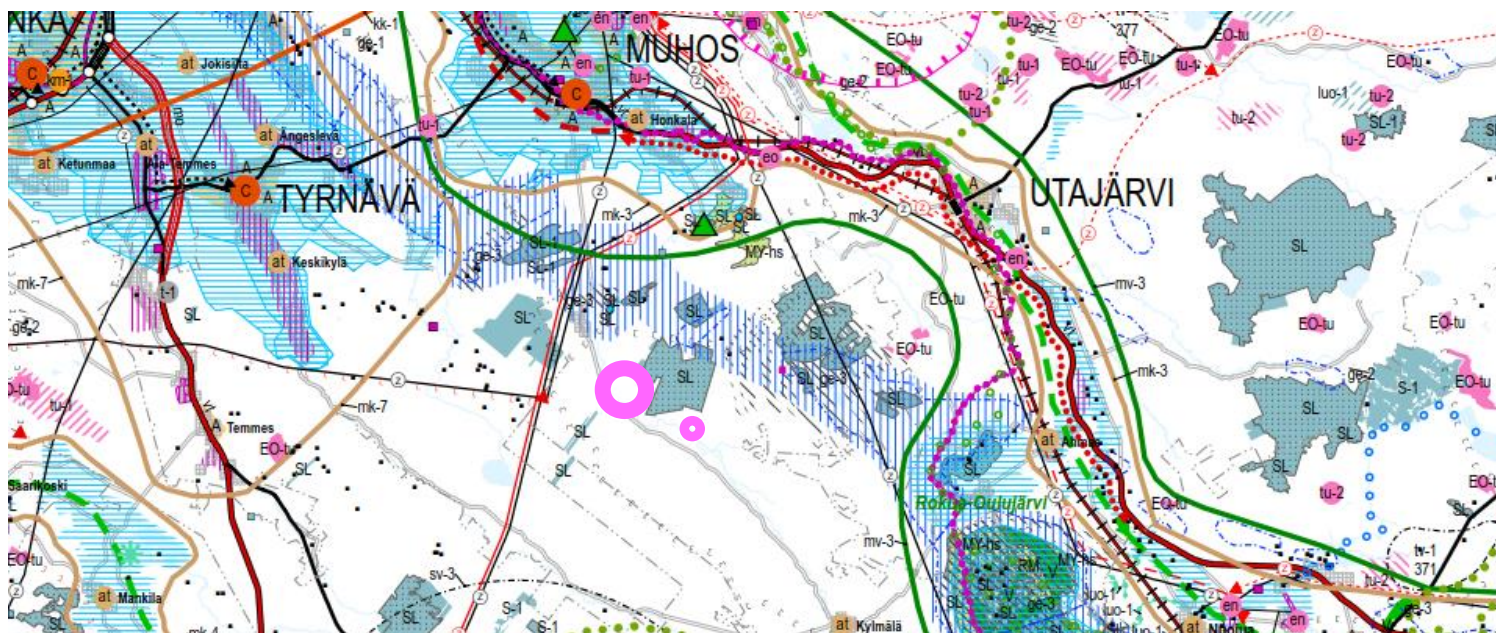
3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on käyty läpi tämän selostuksen kohdassa 4.2 Asemakaavan suunnittelun tarve ja tavoitteet.

Tätä kaavahanketta koskevat erityisesti luonto- ja kulttuuriympäristöä sekä luonnonvaroja koskevat tavoitteet.

3.2.2 Maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava vahvistettiin ympäristöministeriössä 17.2.2005. Maakuntakaava on uudistettu vaihekaavojen avulla. 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 23.11.2015 (YM1/5222/ 2014, lainvoima 3.3.2017). 2. vaihemaakuntakaava sai lainvoiman 2.2.2017 ja 3. vaihemaakuntakaava on tullut voimaan kuulutuksella 12.11.2018. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Ote 1-3. vaihemaakuntakaavan yhdistelmäkartasta (haettu 18.3.2019).
Kaava-alueen likimääräinen sijainti on osoitettu aniliinipunaisella ympyrällä ja erillispals-
ta tämän kaakkoispuolella saman värisellä pisteellä. Alueen itäpuolella on luonnonsuoje-
lualue SL.

Huikola (Huikola, Keski-Huikola ja Yli-Huikola) on esitetty Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihe-
maakuntakaavan kulttuuriympäristöselvityksessä maakunnallisesti arvokkaana kulttuu-
riympäristökohteena. Lähialueilla maakuntakaavassa on esitetty myös Kylmälänkyläntie,
suojelualueita (SL), moottorikelkkaura, nykyinen voimalinja ja uusi voimalinjan yhteystar-

ve. Tilan itäpuolella / erillispalstan pohjoispuolella sijaitsee Päijänne-Välisuo - Ruostesuo -Natura-alue (SL).

Huikola (Huikola, Keski-Huikola ja Yli-Huikola) on esitetty Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan kulttuuriympäristöselvityksessä maakunnallisesti arvokkaana kulttuuriympäristökohteena, ja 3. vaihemaakuntakaava käsittelee mm. pohjavesi- ja kiviaineisalueita, tuulivoimaa ja muita tarvittavia päivityksiä.

Lähialueella maakuntakaavassa on esitetty myös Kylmälänkyläntie, suojelualueita (SL), moottorikelkkaura, sekä nykyinen ja uusia voimalinjoja. Erillispalstan pohjoispuolella sijaitsee Natura-alue (SL).

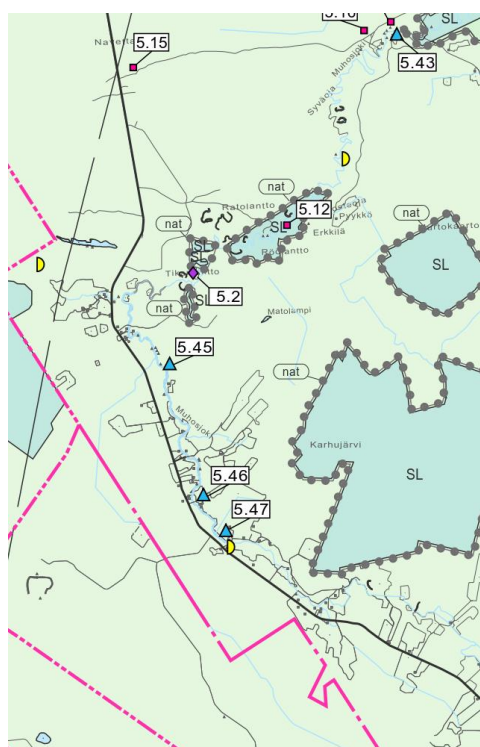
Toisen vaihemaakuntakaavan kulttuuriympäristöselvityksessä Kylmälänkylässä Muhosjoen rannalla sijaitsevaa Huikolaa kuvaillaan seuraavasti.

”Huikola on yksi Muhoksen vanhimmista kantatiloista, jonka runsasmääräiset rakennukset edustavat perinteistä talonpoikaisrakentamista. Tie pihapiiriin kulkee pientä siltaa pitkin Muhosjoen yli, Niemelän nykyisen pihapiirin sivuitse. Huikolan keskeisen osan muodostavat kaksi rakennusten sulkemaa pihapiiriä, johon kuuluvat kaksi asuinrakennusta, talli- ja navettarakennukset, aittoja ja useita muita piha- ja ulkorakennuksia.”

3.2.3 Yleiskaava

Alueella ei ole Muhoksen kunnan laatimia yleiskaavoja eikä niitä ole suunnitteilla. Alueella - kuten muillakin Oulun seudun alueilla, joilla ei ole voimassa kunnan laatimaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa - on voimassa Oulun seudun yleiskaava 2020, jonka ympäristöministeriö vahvisti 18.2.2005.

Yhteisessä yleiskaavassa suunnittelualue on maa- ja metsätalousaluetta (M). Huikola on osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi kohteeksi. Kohdetta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet - raportissa (1993) kohdetta kuvaillaan seuraavasti: ”Huikolan keskeisen osan muodostavat kaksi rakennusten sulkemaa pihapiiriä, joihin kuuluu kaksi 1800-luvun asuinrakennusta.

Uusin n. vuonna 1918 rakennettu asuinrakennus on hieman sivussa, samoin kaksi aittaa, joista pienemmässä vuosiluku 1781. Tämä uudempi asuinrakennus aittoineen on suunnittelualueella.” Ranta-asemakaava-alueella sijaitseva Niemelän päärakennus on osa Huikolan kulttuurihistoriallisesi arvokasta kohdetta ja sulkee pihapiirin luoteesta.

Ote Oulun seudun yhteisestä yleiskaavasta 2020, kartta 2. Huikolan maatilan talouskeskus on Oulun seudun yleiskaavan kartalla 2 osoitettu kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi kohteeksi numerolla 5.46 Huikola, Kymälänkylä.

Erillispalsta sijaitsee tästä n. 5 km etäisyydellä kaakkoon vanhan Muhosjoen uoman varressa, Päijänne-Välisuo, Ruostesuo -Natura-alueen eteläpuolella. Jokuoma on oikaistu tilan kohdalta. Tila ja erillispalsta on merkitty aniliininpunaisella ympyrällä ja pisteellä.

3.2.4 Rakennusjärjestys ja pohjakartta

Asemakaavan pohjakartan on laatinut Origo Oy. Pohjakartta täyttää ranta-asemakaavan pohjakartalle asetetut vaatimukset (MRL 54a §). Pohjakartta on hyväksytty 10.10.2017, hyväksyjä Muhoksen kunnan mittauspalvelut, maanmittausteknikko Eero Airaksinen.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Muhoksen rakennusjärjestyksen 30.3.2015 ja se on tullut lainvoimaiseksi 11.5.2015.

Rakennusjärjestyksessä määritelty yksittäisen loma-asunnon kokonaiskerrosala on enintään 160 k-m², josta loma-asunto 110, talousrakennus 25 ja saunarakennus 25 k-m². Tulvavahingoille alttiit rakennusosat tulee rakentaa vähintään 1,0 metriä ylimmän havaitun tulvaveden korkeuden yläpuolelle. Erillissaunan etäisyys rantaviivasta vähintään 15 m ja loma-asunnon vähintään 30 m.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Suunnittelun tarve

Ranta-asemakaava on lähtenyt maanomistajien aloitteesta, koska rakentaminen halutaan ratkaista koko tilan ranta-alueella pysyvästi ja kerralla. Kaavalla saadaan paremmin suunniteltua tehokas maankäyttö ja kunnallistekniikan hyödyntäminen. Kaavalla saadaan myös järjestettyä ennen rakennuslupakäytäntöä 1800-luvun lopulla perustetun ja nyt entisöinnin alla olevan maalaistalon rakennusoikeus.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja vireilletulo

Kaavoituksen vireilletulosta on tiedotettu aiemmassa suunnitteluvaiheessa 25.5.2015.

4.2.1 Osalliset

Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tässä hankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

- Suunnittelualueen, lähialueen ja kunnan asukkaat ja maanomistajat, joita suunnittelu koskee
- Alueen yrittäjät, yhdistykset ja yhteisöt, joita suunnittelu koskee
- Kunnan toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo / Museovirasto
- Oulun seudun ympäristötoimi
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
- Alueella toimivat sähkö-, puhelin- ja vesiyhtiöt

4.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Muhoksen kunnanhallitus on 25.5.2015 (§ 204) päättänyt käynnistää Huikolan ranta-asemakaavan laatimisen kiinteistöllä Niemelä RN:o 3:28. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä jo aiemmassa suunnitteluvaiheessa 25.5.2015 alkaen 30 päivän ajan.

Muhoksen kunnanhallitus päätti kaavaluonnoksen ja uuden osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä pitämisestä, ja OAS ja kaavaluonnos olivat MRL 62§:n mukaisesti nähtävillä aikavälillä 18.5.-18.6.2018.

Kaavaehdotuksen viralliset nähtävilläolot 9.5. - 10.6.2019 ja ehdotus II 8.-22-12-2020

Kunta on tiedottanut kaavaehdotus II:n nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista naapurimaatilan omistajaa 24.2.2021 ja saanut häneltä vastauksen 2.3.2021. (MRA 32 §).

4.2.3 Viranomaisyhteistyö

Ennen kaavoitukseen ryhtymistä maanomistaja on käynyt keskusteluja suunnittelun edellytyksistä ja mitoituksesta ympäristökeskuksen arkkitehti Antti Huttusen, kunnan maanmittausteknikko Eero Airaksisen ja rakennustarkastaja Samppa Ukonmaanahon kanssa.

Keskeisiä viranomaisia tiedotetaan kaavan vireilletulosta ja pyydetään lakisäätteiset lausunnot nähtäville asetettavista kaavaluonnoksesta ja kaavaehdotuksesta. Viranomaisneuvottelu tai työneuvotteluja viranomaisten kanssa järjestetään tarpeen mukaan.

4.3 Asemakaavan suunnittelun tarve ja tavoitteet

Kaavoituksen tarkoituksena on suunnitella alueen maankäyttö siten, että maanomistaja voi tarkoituksenmukaisesti käyttää, suunnitella ja hyödyntää omistamaansa ranta-alueita. Alueelle on tarkoitus sijoittaa vanhan rakennuspaikan lisäksi omarantaisia loma-asunnon rakennuspaikkoja suhteellisen väljästi.

Kunnan ja muiden viranomaisten tavoitteet tarkentuvat kuulemisten ja mahdollisten neuvottelujen myötä.

4.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu valtioneuvoston päätöksellä 14.12.2017, ja ne ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet kohdistuvat nyt nimenomaan merkittävyydeltään valtakunnalliselle tasolle. Ne edistävät siirtymistä vähähiiliseen ja resurssitehokkaaseen yhteiskuntaan, turvaavat luonnon monimuotoisuutta ja kansallisen luonto- ja kulttuuriperinnön säilymistä sekä luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä ja merkittävien ympäristöhaittojen ehkäisemistä. Tavoitteet edistävät pitkällä aikavälillä taloudellista kasvua ja elinkeinojen kehittämisedellytyksiä. Tavoitteiston selkeyttäminen keventää hallintoa ja vahvistaa maakuntien ja kuntien maankäyttövaltaa ja -vastuuta.

Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
  - alueiden ja yhdyskuntien kehittyminen elinvoimaisina, vahvuuksia ja voimavaroja tehokkaasti ja kestävästi hyödyntäen
  - monikeskuksinen aluerakenne, alueiden välinen verkottuminen ja yhteistyö sekä hyvät yhteydet
  - väestö- ja työpaikkakehityksen edellyttämät tarpeet, eri väestöryhmien tarpeita vastaava monipuolinen asuntotarjonta sekä elinkeinojen uusiutuminen ja kehittyminen mahdollistetaan
  - olemassa olevan rakenteen hyödyntäminen, resurssitehokkuus ja vähähiilisyys
  - palveluiden, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvä saavutettavuus eri väestöryhmien kannalta
2. Tehokas liikennejärjestelmä
  - valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuus ja taloudellisuus, matka- ja kuljetusketjujen sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuus, liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus jne.
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin
- ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja, jätetään riittävät suojaetäisyydet, tai riskit hallitaan muulla tavoin
- suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset ja ratapihat sijoitetaan riittävän etäälle häiriintyvistä kohteista
- otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet
- 4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
  - valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaaminen
  - luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilyminen
  - virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyys sekä viheralueverkoston jatkuvuus
  - edellytykset bio- ja kiertotaloudelle, luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä
  - maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilyminen
- 5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto
  - varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin
  - tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetyksi usean voimalan yksiköihin
  - turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet
  - voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

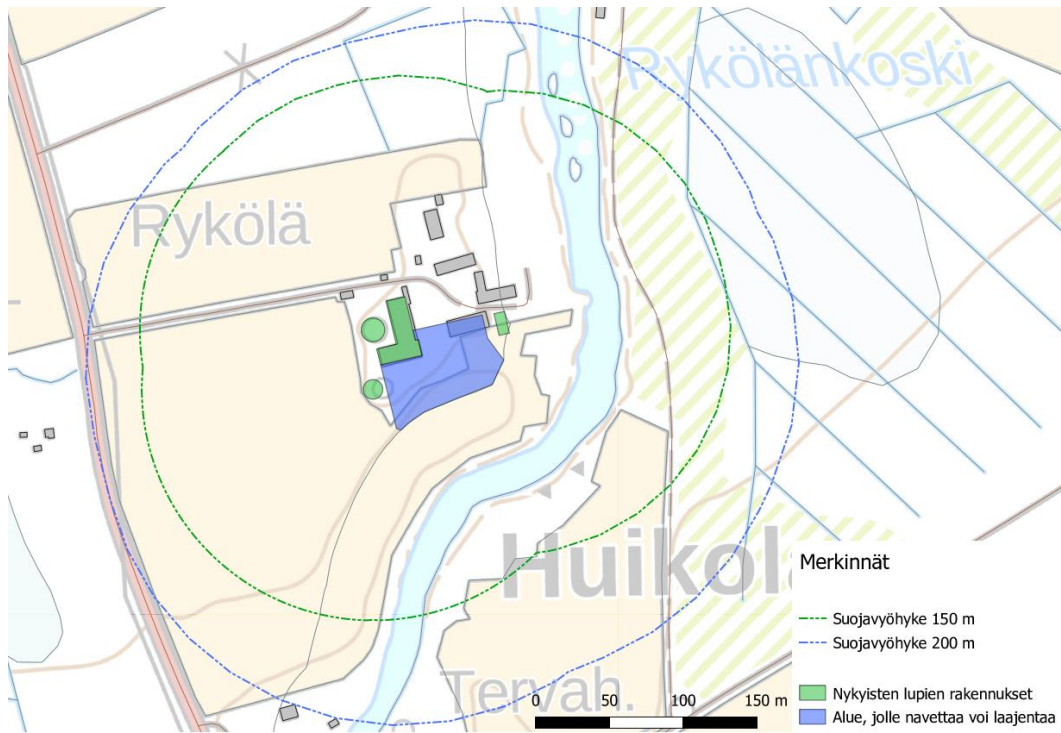
4.3.2 Kaavaprosessin aikana tarkentuneet tavoitteet

Tavoitteet tarkentuvat kuulemisten ja mahdollisten neuvottelujen myötä. Viranomaiset nostivat merkittäviksi tavoitteiksi mm. vesiensuojelu-, tulva- ja mitoituskysymykset, sekä tarpeen täydentää ympäristöselvitystä.

Naapuritilan omistaja nosti esiin maatalouden ja karjatalouden tulevaisuuden turvaamisen, mukaan lukien maatalouskoneiden kulkuyhteyden säilyttämisen joen yli Muhosjoen itäpuolisille pelloille, vanhassa tiluskartassa esitetyltä kohdalta.

Tavoitteita tarkistettiin vielä kunnan ja maanomistajien suorittamassa maastotarkistuksessa lokakuussa 2020 ja sen jälkeen kunnassa sekä ELYn kanssa käydyissä keskusteluissa. Näiden perusteella RA-rakennuspaikkoja siirrettiin pohjoiseen, kauemmas maatilan karjasuojista, ja poistettiin yksi loma-asunnon rakennuspaikka. Näin päästiin tilanteeseen, jossa asemakaavassa ei RA-tonteille tarvittu erillistä maatilan suojavyöhykemerkintää naapurin eläinsuojien ympärille, vaan rakennusalamerkintä riittää. Maastotarkistukseen liittyvä etäisyystarkastelu on ohessa kuvana.

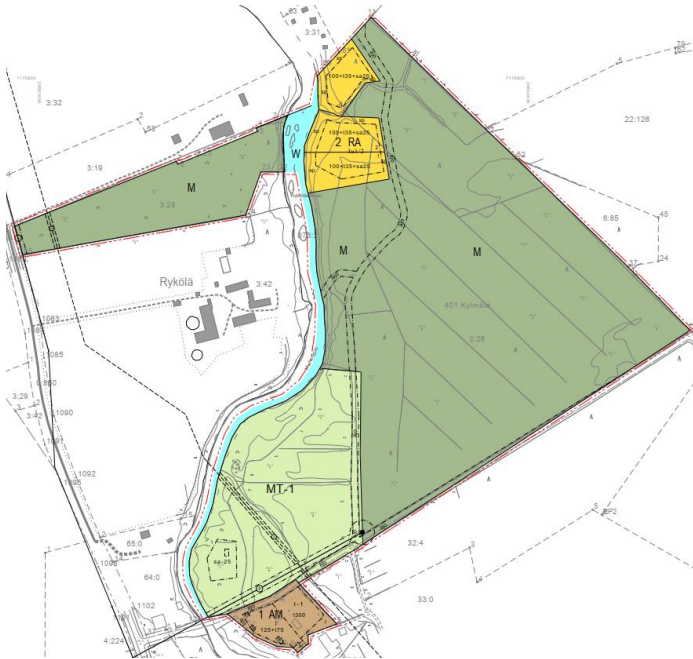
Yllä oleva kartta: Maastotarkistuksen 13.10.2020 pohjalta tehty etäisyystarkastelu, © Timo Leikas, Muhoksen kunta.

Ehdotusvaiheen lausunnoissa (v. 2019) kiinnitettiin edellä mainittujen lisäksi huomiota maaperän mahdolliseen eroosioherkkyyteen joen rannassa ja jätevesien käsittelymahdollisuuteen. Maanpinnan muotoilua koskevaan kaavamääräykseen tehtiin lisäys mahdollista eroosioherkkyyttä koskien. Jätevesien tonttikohtaisten käsittelymahdollisuuksien parantamiseksi tonttien syvyyttä lisättiin jonkin verran. Yksi loma-asunnon tontti siirrettiin muiden tonttien yhteyteen tiiviimmäksi ryppääksi, jolloin etäisyys lähimmästä loma-asunnosta naapurin maatalan navettarakennukseen saatiin huomattavasti pidemmäksi.

Kaavaehdotus asetettiin uudelleen nähtäville 8.-22.12.2020 väliseksi ajaksi.

5 RANTA-ASEMAKAAVAN KUVAUS

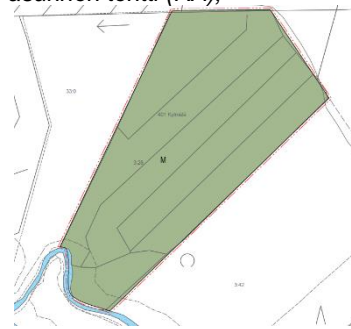
5.1 Kaavan rakenne

Yllä ehdotuksena v. 2019 nähtävillä ollut ranta-asemakaava.

Kaavalla järjestetään 3 kpl uusia loma-asunnon tontteja Muhosjoen rantaan alueen pohjoisosaan ja osoitetaan niiden rakennusoikeudet, sekä osoitetaan vanhan maatilan talouskeskuksen tontti, rakennusoikeudet ja rakennusalat tilan oleville rakennuksille, sekä uusille talusrakennuksille. Joen rantaan rajoittuva vanhan maatilan puutarha-alue ajoyhteyden pohjoispuolella merkittiin maatalousalueeksi (MT-1). Maatilalla lähempänä jokea ollut saunan rakentamismahdollisuus järjestetään tälle alueelle niin, että saunaa ei voi erottaa omaksi rakennuspaikakseen, eikä saunarakennukseen saa sijoittaa keittiötä.

Vasemmalla kaavaehdotuskartta, johon on tehty muutoksia lokakuussa 2020 tehdyn maastotarkistuskäynnin jälkeen siirretty RA-tontteja pohjoiseen, lisätty korttelin syvyyttä ja muotoiltu ajoyhteyksiä) ja tehty tätä vastaavia täydennyksiä kaava-merkintöihin ja -määräyksiin. Kaavaehdotuksen II nähtävilläolon jälkeen on vielä poistettu yksi loma-asunnon tontti (RA),

Yllä erillinen kaavan osa, joka jää metsätalousalueeksi.

5.1.1 Mitoitus

Oulun seudun yhteinen yleiskaava ei ota kantaa loma-asuntojen rakentamiseen. Joen kapeudesta (n. 9-24 m), mataluudesta ja rantatöyrästä johtuen joki näkyy suhteellisen huonosti rakennuspaikoille ja vesistön virkistysarvo suhteellisen pieni, eikä esim. yleiskaa-

voissa useimmiten käytettyä ns. Etelä-Savon seutukaavaliiton mitoitusperiaatetta pidetty tässä tapauksessa mielekkäänä käyttää. Mitoitusta tarkastellaan tässä ensin pinta-alapohjaisesti ja tuodaan lisäksi ehdotuksen jälkeisenä täydennyksenä esille mitoituksen suhde rantapituuksiin, huomioiden RA-tonttien lopullinen määrä (3 kpl). Lisäksi suunnittelussa on otettu huomioon yleiskaavoituksessakin esiintyvä rantojen suunnittelun yleinen periaate, että noin puolet rantaviivasta jää kaava-alueella rakentamisesta vapaaksi. Kun talouskeskus on rannalta katsoen toisessa rivissä niin se ei kuulu rantamitoitukseen.

Pinta-alapohjainen mitoitus vaihtelee alueiden ominaisuuksista riippuen, mutta yleensä on katsottu, että maa- ja metsätalousalueella kantatilalla tulisi olla noin 3-4 ha maata yhtä rakennuspaikkaa kohti. Suunnittelualueen pinta-ala on yhteensä noin 33,5 hehtaaria. Ranta-asemakaavassa luonnosvaiheessa esitetty rakentamisen määrä (4 loma-asuntoa ja olemassa oleva talouskeskus) tarkoittaa noin yhtä rakennuspaikka 6,7 hehtaarilla, jos olemassa oleva maatilan talouskeskus lasketaan mukaan. Ranta-asemakaavasta on ehdotuksen hyväksymisvaiheessa jätetty yksi rakennuspaikka pois, jolloin pinta-alaa yhtä rakennuspaikkaa kohti on 8,375 hehtaaria.

Loma-asuntotonttien pinta-ala oli ehdotusvaiheessa v. 2019 noin 3250 -3650 m². Hyväksymisvaiheessa, ehdotuksen II nähtävillälöön jälkeen, jolloin tontteja hieman syvennettiin ja yksi tontti poistettiin, koko RA-alueen pinta-ala on 12148 m², jolloin keskimääräinen tontin pinta-ala on n. 4050 m², vaihdellen välillä n. 3923 – 4236 m². Rakennusoikeuden määrittelyssä ja rakennusten sijoittelussa on sovellettu Muhoksen rakennusjärjestyksen periaatteita. Yhdelle loma-asunnon tontille saa rakentaa enintään 160 k-m² (ranta-asemakaavaan varattu kerrosalaa 100 k-m² loma-asunnolle, 25 k-m² saunalle ja 35 k-m² talousrakennuksille). Suurin sallittu kerrosalaa 1 ½ mahdollistaa sen, että loma-asunnon tontille jää riittävästi rakentamisesta vapaata piha-alueita. Yläkerroksen huoneista saattaa olla mahdollista nähdä kapean Muhosjoen vesipinta jokitorjän estämättä, veden korkeudesta riippuen. Ikkunanäkymä joen suuntaisesti parantaa vesinäköalan mahdollisuutta, mikä kannattaa ottaa huomioon rakennussuunnittelussa. Piha-alueita riittää myös yksikerroksisena rakennettaessa esimerkiksi vesihuoltojärjestelyjä varten, mitkä on kaavamääräyksissä edellytetty suunniteltavaksi rakennusluvan hakemisen yhteydessä. Tonttien syventämisen jälkeen jätevesien käsittelyyn sopiva alue yli 50 m etäisyydellä vesistöä on entisestään laajentunut.

Loma-asunnon tonttien joen puoleisen rajan pituus vaihtelee välillä 42-58 m. AM-taloukskeskuksella ei ole omaa rantaa, mutta on mahdollisuus toteuttaa erillinen alle 25 m² saunarakennus maatalousalueelle. Tonttien ulkopuolelle jää tällä palstalla yht. noin 600 m ja erillispalstalla Muhosjoen yläjuoksun suunnassa noin 157 m rantaa, yhteensä n. 760 m.

Tilalla olevan vanhan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan talouskeskuksen pihapiirin säilytettävälle rakennuksille on osoitettu rakennusalat (sr) ja niitä vastaava kokonaisrakennusoikeus. Uudelle pihaa koillisesta rajaavalle varastorakennukselle ja sen koillispuolelle on osoitettu rakennusoikeus, joka mahdollistaa lisätalouksrakennuksien toteuttamisen. Tontin ulkopuolelle rannan tuntumaan maatalousalueelle on osoitettu rakennusoikeutta saunalle. Ehdotusvaiheen lausunnosta johtuen kaavamääräyksiin on lisätty, että tälle alueen osalle osoitettuun saunaan ei saa sijoittaa keittiötiloja, joten rantasaunat eivät sekoita mitoitusta.

Suhde rantaviivapituuksiin

AM-tilakeskuksen eteläpuolen naapurin pihapiiri talousrakennuksineen ja kellareineen ulottuu AM-pihapiirin kohdalle rannan puolella. AM-tontti ei ulotu rantaan millään kohdalla. Pihapiiri on siis ns. toisessa rivissä eikä sitä oteta rantamitoituksessa huomioon.

Tilan 3:28 isommalla 22,6 ha palstalla on rantaa Muhosjoen itäpuolella (missä Niemelän päärakennuskin sijaitsee) n. 743 m ja länsipuolella n. 70 metriä, yhteensä n. 813 m. Tilan 3:28 pienemmällä 10,9 ha erillispalstalla on rantaa n. 157 m ja joen leveys tällä erillispalstalla on noin 5 -13,5 m. Yhteensä rantaviivaa on n. 970 m. Rantapituudet on laskettu 1:2000 mittakaavaisesta ranta-asemakaavan pohjakartasta. Kyse on todellisesta rannan pituudesta.

Kaavaehdotuksesta on hyväksymisvaiheessa jätetty pois yksi loma-asunnon tontti ja osoitettu siis 3 loma-asunnon tonttia Niemelän tilakeskuksen pohjoispuolelle. Rakentamisen määrän arvioinnissa voidaan käyttää ns. Etelä-Savon maakuntaliiton laskentamallin kerrointa 0,25 (vertailuluku 12 loma-asuntoa / km) tai paremmin jokivesistöt huomioon ottavaa kerrointa 0,5 (vertailuluku 6 loma-asuntoa / km).

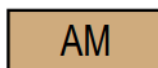
Ranta-asemakaavassa jää molemmilla palstoilla yhtenäistä rakentamatonta aluetta niin, että rantaan pääsy on mahdollista muillekin kuin maanomistajalle.

5.2 Aluevaraukset

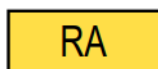
Kaikki kaavamerkinnot selityksineen löytyvät kaavakartalta.

5.2.1 Korttelialueet

Korttelialueilla on käytetty seuraavia aluumerkintöjä.

Maatilojen talouskeskusten korttelialue.

Loma-asuntojen korttelialue.

Olemassa olevan vanhan maatilan talouskeskuksen merkintänä on käytetty AM, koska se luontevalla tavalla mahdollistaisi maiseman hoidon esimerkiksi lampaita tai muita kotieläimiä laiduntamalla, ja säilyttäisi kulttuurihistoriallisia arvoja paremmin kuin tavanomainen asuinrakentaminen. Talouskeskuksen ja viljelyksille johtavan pääsytien pohjoispuolella on niittyä (MT-1 aluetta), jota on aiemmin käytetty mm. tilan perunamaana. Mikäli tätä aluetta on vanhan talouskeskuksen omistajan hallinnassa, mahdollistaa sen koko pienimuotoisen eläinten pidon (esim. maisemaa hoitavat lampaat tai harrastehevokset).

Kaavamerkintään AM kohdistuu seuraava erillinen asemakaavamääräys: ”AM-alueella kotieläinten pito on mahdollista ja sille saa rakentaa tarpeelliset tilat noudattaen voimassa olevia lakeja ja asetuksia. Eläinsuojien ja kotieläimille tarkoitettujen tarhojen tulee sijaita vähintään 50 m etäisyydellä naapurin asunnosta tai loma-asunnosta.”

Rakennusoikeudet on osoitettu kerrosalaneliömetreinä. Talousrakennusten ja saunojen rakennusoikeudet on osoitettu erikseen. MT-1 -alueelle osoitettua saunan rakennusala koskien on kielletty keittiötilojen sijoittaminen saunarakennukseen ja alueen erottaminen omaksi kiinteistöksi.

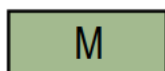
Naapurin karjatilan toiminnan turvaamiseksi rakennusalat sijaitsevat yli 200 metrin etäisyydellä olevista navetoista tai niiden laajennuksista. Tämä mahdollistaa tilan eläinmäärän lisäämisen siinä määrin, minkä lähiympäristössä jo olevien asuinrakennusten sijainti mahdollistaa.

Suojeltavat rakennukset on osoitettu sr-merkinnällä.

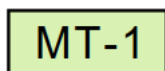
Lisäksi aluetta koskee muitakin erillisiä kaavamääräyksiä, katso kohta 5.4.

5.2.1 Muut alueet

Muut alueet ovat maa- ja metsätalousaluetta M ja maatalousaluetta MT-1.

Maa- ja metsätalousalue.

Maatalousalue.

Alueen viljely tai laiduntaminen on suositeltavaa maiseman hoitamiseksi.

Niemelä - Huikolan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön kylämaisemaa ja niittyjä suositellaan kaavamääräyksessä hoidettavaksi laiduntamalla. Tämä ei luonnollisesti ole pakollista, mutta se halutaan mahdollistaa perinteisen miljöön hoidossa.

Kaava-alueelle on rakentamisen tarvitsema tiestö pääosin olemassa. Sähkölinjat ja vesijohto ovat alueen vieressä valmiina. Pääsytiät Niemelän tilalle ja loma-asunnoille on osoitettu ajoyhteytenä, ajo-merkinnällä. Ajoyhteyksiä käytetään myös pääsytienä Huikolan tilalle, Rykölän tilalta maa- ja metsätalousalueille, sekä muille Niemelän itäpuolella sijaitseville asutuille tiloille ja metsätiloille, joille on kulkurasite Niemelän tilan kautta. Ajoyhteys Huikolan pihalle kulkee Niemelän rannan puolelta Niemelän pihan eteläosan kautta.

Kaavakartalla on osoitettu alueen osa 20 kV keskijännitejohdolle ja muuntajalle, sekä ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alue vesijohtolle. Vesijohto on olemassa, mutta sen tarkasta sijainnista ei ole täyttä varmuutta, joten raja on osoitettu ohjeellisenä.

5.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen

Ympäristön laatua koskevat tavoitteet kohdistuvat toisaalta Huikola-Niemelän kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön ja maiseman arvojen säilyttämiseen ja toisaalta ympäristönsuojelukysymyksiin, kuten esimerkiksi jätevesien käsittelyyn, tulvasuojeluun ja eläinsuojien ja kotieläimille tarkoitettujen tarhojen etäisyyteen loma-asunnoista.

Ympäristön laadun turvaaminen toteutetaan noudattamalla kaavamääräyksiä ja julkisoikeudellisia määräyksiä. Huomioon otettavia määräyksiä ovat mm. Valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017), Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) ja Ym-

päristönsuojelulaki, sekä sen muutos ja liite 3 (Eläinsuojan ja turkistarhan lupa- ja toimivaltarajan sekä eläinsuojan ilmoituksenvaraisuusrajan laskemisessa käytettävät eläinyksikkökertoimet, 1166/2018). Siltä osin, kun näistä ei löydy ohjetta tai määräystä, noudetaan kunnassa voimassa olevaa rakennusjärjestystä ja ns. hyvää rakentamistapaa.

Niemelän vanhat rakennukset on osoitettu kaavamerkinnöin suojeltaviksi ja rakennusoikeus vastaa näitä vanhoja olemassa olevia rakennuksia. Mahdolliset uudet talousrakennukset on osoitettu sijoitettavaksi uuden olemassa olevan talousrakennuksen yhteyteen.

Uusien loma-asuntojen ympäriltä on kaadettu metsää, ja säästöpuita on kaatunut tuulen voimasta. Asemakaavassa on osoitettu säilytettävän puuston alueita korttelin reunoille sp-alueina. Kun uusi puusto kasvaa, se on tarkoitus säilyttää.

Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi on annettu seuraavat kaavamääräykset:

”Alueella sijaitsevan Niemelän (Huikola) maatilan talouskeskuksen vanhat rakennukset ovat osa kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta. Päärakennus rajaa naapurin rakennusten muodostamaa suljettua pihapiiriä. Täydennysrakentaminen tulee AM-alueella vanhojen rakennusten pihapiirissä tehdä kulttuuriympäristöön sopivalla tavalla. AM-alueella kotieläinten pito on mahdollista ja sille saa rakentaa tarpeelliset tilat noudattaen voimassa olevia lakeja ja asetuksia. Eläinsuojien ja kotieläimille tarkoitettujen tarhojen tulee sijaita vähintään 50 m etäisyydellä naapurin asunnosta tai loma-asunnosta. Suositus: Kulttuurimaiseman luonteen säilyttämiseksi on suositeltavaa säilyttää avoimet niityt ja pelot, ja hoitaa maisemaa AM- ja MT-1 -alueilla perinteiseen tapaan, avoimena pihatantereena, peltona, niittynä tai laitumena.”

”Rakennuslupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima suunnitelma jätevesien käsittelystä. Kaikkien rakennusten jätevedet tulee käsitellä tämän suunnitelman mukaisesti. Hulevesiä tai harmaita vesiä ei saa johtaa suoraan ojaan tai Muhosjokeen. Joen rantaan tulee jättää kasvullinen vyöhyke, joka ulottuu vähintään 15 m etäisyydelle joesta. Uimapaikan ja venepaikan kohdalla kasvullinen vyöhyke voi olla kapeampi kuitenkin joen rantapenkereen levyinen. Vyöhykkeellä tulee säilyttää puustoa ja muuta kasvillisuutta, joka estää juuristollaan rannan syöpymisen ja estää piha-alueilta mahdollisesti valuvien ravinteiden ja maa-ainesten pääsyn vesistöön.”

”Maaperän mahdollisesta eroosioherkkydestä johtuen kaikki kaivutoimet alle 15 metrin etäisyydellä ranta-asetakaavan mukaisesta rantaviivasta ilman asiantuntijan suunnittelemaa eroosiota estäviä toimia tai kaivun laajuuden huomioivaa myönteistä maaperälausuntoa on kielletty. Pääsy loma-asunnolta rantaan suositellaan toteutettavaksi rakentamalla tarvittaessa portaat rantaan.”

Tulvasuojelusta on annettu seuraava määräys: ”Kaikkien rakennusten rakennusosien, joita kosteus voi vahingoittaa, tulee sijaita vähintään 1,0 metriä korkeinta havaittua tulvarajaa korkeammalla ja vähintään 0,6 m luonnollista maanpintaa korkeammalla.”

5.4 Kaavamääräykset

Kaikki kaavamerkinnot ja niihin liittyvät määräykset ovat kaavakartalla. Kaavaan on sisällytetty rakentamistapaan ja kaavan toteuttamiseen liittyviä yleisiä määräyksiä, joihin on ehdotusvaiheen kuulemisen johdosta tehty muutoksia. Toteuttamiseen liittyviä suosituksia on annettu myös kaavaselostuksen luvussa 6, Asemakaavan toteutus.

1. Rakennustapa

Alueella sijaitsevan Niemelän (Huikola) maatilan talouskeskuksen vanhat rakennukset ovat osa kulttuurihistoriallisesti arvokasta kohdetta. Päärakennus rajaa naapurin rakennusten muodostama suljettua pihapiiriä. Täydennysrakentaminen tulee AM-alueella vanhojen rakennusten pihapiirissä tehdä kulttuuriympäristöön sopivalla tavalla. AM-alueella kotieläinten pito on mahdollista ja sille saa rakentaa tarpeelliset tilat noudattaen voimassa olevia lakeja ja asetuksia. Eläinsuojien ja kotieläimille tarkoitettujen tarhojen tulee sijaita vähintään 50 m etäisyydellä naapurin asunnosta tai loma-asunnosta. Loma-asunnon tulee sijaita vähintään 30 metrin etäisyydellä ylimmän vedenpinnan tason mukaisesta rantaviivasta.

Suositus: Kulttuurimaiseman luonteen säilyttämiseksi on suositeltavaa säilyttää avoimet niityt ja pellot, ja hoitaa maisemaa AM- ja MT-1 -alueilla perinteiseen tapaan, avoimena pihatantereena, peltona, niittynä tai laitumena.

2. Ympäristönsuojelu

Rakennuslupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima suunnitelma jätevesien käsittelystä. Kaikkien rakennusten jätevedet tulee käsitellä tämän suunnitelman mukaisesti. Hulevesiä tai harmaita vesiä ei saa johtaa suoraan ojaan tai Muhosjokeen. Joen rantaan tulee jättää kasvullinen vyöhyke, joka ulottuu vähintään 15 m etäisyydelle joesta. Uimapaikan ja venepaikan kohdalla kasvullinen vyöhyke voi olla kapeampi, kuitenkin joen rantapenkereen levyinen. Vyöhykkeellä tulee säilyttää puustoa ja muuta kasvillisuutta, joka estää juuristollaan rannan syöpmisen ja estää piha-alueilta mahdollisesti valuvien ravinteiden ja maa-ainesten pääsyn vesistöön.

3. Maanpinnan muotoilu

Loma-asuntojen pihamaan tasaukset on ensisijaisesti toteutettava luonnonmukaisesti luiskamalla, ei pengertämällä. Hulevedet tulee johtaa riittävän etäälle rakennuksista. Maa-ainekset tai hulevedet eivät saa johtua vesistöön tai naapurin rakennuspaikalle maanpinnan muokkauksista johtuen. Maaperän mahdollisesta eroosioherkkyydestä johtuen kaikki kaivutoimet alle 15 metrin etäisyydellä ranta-asemakaavan mukaisesta rantaviivasta ilman asiantuntijan suunnittelemaa eroosiota estäviä toimia tai kaivun laajuuden huomioivaa myönteistä maaperälausuntoa on kielletty. Pääsy loma-asunnolta rantaan suositellaan toteutettavaksi rakentamalla tarvittaessa portaat rantaan.

4. Tulvasuojelu

Kaikkien rakennusten rakennusosien, joita kosteus voi vahingoittaa, tulee sijaita vähintään 1,0 metriä korkeinta havaittua tulvarajaa korkeammalla ja vähintään 0,6 m luonnollista maanpintaa korkeammalla.

5. Kunnallistekniikka

Rakennukset tulee sijoittaa vähintään 5 metrin etäisyydelle kunnallisteknisistä verkostoista ja rakennuspaikoille johtavista sähköjohdoista.

6. Tontinmuodostus

Huikolantien pohjoispuolelle sijoitettava MT-1-alueen osaa, jolle saunan rakennusala sijoittuu, ei saa erottaa omaksi kiinteistöksi, eikä tälle alueen osalle osoitettuun saunarakennukseen saa sijoittaa keittiötiloja.

5.5 Kaavan vaikutukset

5.5.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja liikenteeseen

Ei merkittävää vaikutusta. Lisää kuitenkin ajoa yksityistiellä, vanhan Huikolan pihapiirin vieritse. Huikolantie jatkuu aiemmin rakennetuille kiinteistöille ja muiden maanomistajien rakennuspaikoille.

5.5.2 Palveluiden saavutettavuus

Ei huomattavaa vaikutusta palveluiden määrään Muhoksella. Uudet rakennuspaikat ovat loma-asuntoja, joiden palvelut haetaan henkilöautolla, kuten yleensäkin loma-asunnoilla tapahtuu.

5.5.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja kyläkuvaan

Ranta-asemakaava tukee rakennetun kulttuuriympäristön suojelua selkiyttämällä Huikolan (Niemelä) talouskeskuksen rakennusoikeuksia ja osoittamalla suojeltavat rakennukset. Pääsytien rakentaminen tukee alueen metsänhoitoa ja virkistyskäyttöä.

Kaava osoittaa loma-asuinrakennusten likimääräisen sijainnin tontilla niin, että ne eivät tule liian lähelle Muhosjokea, mikä täyttää kunnan rakennusjärjestyksessä mainitut etäisyysvaatimukset. Kaavarajauksen ulkopuolella on ehdotuksessa näytetty läheisen maatilan rakennukset ja myös muut kaava-alueen lähellä pohjoispuolella ja joen itäpuolella sijaitsevat loma- ja asuinrakennukset. Nämä ovat olleet näkyvillä luonnosvaiheen selostuksen karttaotteissa sivulla 2 ja ympäristöselvityksen kartalla.

Uudet loma-asunnot saattavat näkyä vastarannalle ja vesistölle ennen puuston kehittymistä rannan koko suojavyöhykkeelle. Rantapenkere on paikoitellen 1-2 metriä korkea, mikä rajaa näkymistä esimerkiksi veneeseen. Niemelän saunavarauksen kohdalla on sakea rantapuusto ja itse talouskeskus on niin kaukana ja osittain muiden rakennusten takana, etteivät ne näy joelta. Veneily lienee suhteellisen vähäistä johtuen joen kapeudesta ja koskisuudesta, joten vaikutus näkymään vesistöltä on vähäinen. Vastarannalla olevista pihapiireistä lienee kuitenkin talvella lehdettömään aikaan näkymiä uusien loma-asuntojen suuntaan. Loma-asuntojen etäisyyttä läheisen karjatilan eläinsuojista on kasvatettu siirtämällä korttelialuetta ja poistamalla yksi RA-tontti kaavan hyväksymisvaiheessa.

Rakennustapaohjeita ei kaavatyön yhteydessä laadita. Kovin monimuotoinen rakentaminen saattaa aiheuttaa visuaalista levottomuutta lähimökeistä ja vastarannalta katsottuna ennen kuin rajapuusto kasvaa. Loma-asuntojen rakennusten väliin on osoitettu säilytettävän tai istutettavan puuston aluetta, joka kylläkin on nyt avointa, johtuen tilalla tehdyistä hakkuista ja myrskytuhoista. Aikaa myöten puusto kasvaa näihin väleihin ja myös tonttien rajojen ulkopuoliselle metsätalousalueelle. *Rakentaminen aiheuttaa lieviä haitallisia vaikutuksia lähiympäristön maisemaan ennen kuin puusto kasvaa korttelialueilla.*

Suojeltu pihapiiri sijaitsee kaukana lähimmästä uudesta loma-asunnosta ja välissä on säilynyt suojapuustoa, joten uusien loma-asuntojen rakentamisella ei katsota olevan vaikutusta kulttuuriympäristöön. Huikolan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennetun ympä-

päristön ja kulttuurimaiseman suojelemiseksi pihapiirin vanhimmat rakennukset on osoitettu suojeltaviksi merkinnällä sr. Lisäksi on annettu erillinen kaavamääräys, jonka mukaan täydennysrakentaminen tulee AM-alueella vanhojen rakennusten pihapiirissä tehdä kulttuuriympäristöön sopivalla tavalla. Rakennustapaa koskee myös seuraava suositus: ”Kulttuurimaiseman luonteen säilyttämiseksi on suositeltavaa säilyttää avoimet niityt ja pellot, ja hoitaa maisemaa AM- ja MT-1 -alueilla perinteiseen tapaan, avoimena pihatantereena, peltona, niittynä tai laitumena.” *Ranta-asemakaavan ei voi katsoa vaikuttavan haitallisesti Huikolan maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristökokoaisuuteen.*

5.5.4 Vaikutukset elinkeinojen harjoittamiseen

Suunnittelualueen lähiympäristössä harjoitetaan elinkeinona maa- ja metsätaloutta. Kaavassa on osoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamista varten tärkeä ajoyhteys Huikolantielle, josta pääsee joen itäpuolen tiloille ja palstoille, sekä joen rannassa suunnittelualueen etelä-lounaisrajalla olevan maatilan pihaan. Lisäksi ehdotusvaiheessa on osoitettu ajoyhteys joen yli Rykölän talouskeskuksen kohdalta, kuten vanhoissa kartoissa on esitetty. Yhteyttä pitkin pääsee ajamaan pohjoisen suunnan maa- ja metsätalousalueille ja se yhdistyy Huikolantiehen.

Voimassa olevan karjasuojaa koskevan ilmoituspäätöksen mukaan Rykölän tilan suojavyöhyke on 150 metriä. Toisessa kaavaehdotusvaiheessa loma-asuntojen korttelialuetta on siirretty pohjoiseen, etäämmälle Rykölän karjatilasta ja lisäksi poistettu korttelin eteläosasta yksi rakennuspaikka ja näin varauduttu karjatilän eläinsuojan suojavyöhykkeen kasvamiiseen 200 metriin. Loma-asuntojen sijainti ei aiheuta lisärajoitteita nykytilanteesta johtuvaan verrattuna. Olemassa oleva asuntona käytetty vanha koulu rajoittaa osaltaan navetan laajentamista nykytilanteessa.

Edellä mainituilla perusteilla ei voi katsoa asemakaavassa esitetyn loma-asumisen estävän naapurin maatilan kehittämistä, vaan mahdolliset rajoitukset johtuvat pääosin jo olemassa olevasta loma- ja asuinrakentamisesta, joen läheisyydestä ja jokirannan mahdollisesta eroosioherkkyydestä.

5.5.5 Vaikutukset virkistyskäyttöön

Uudet loma-asuntojen rakennuspaikat eivät haittaa tavanomaista virkistäytymistä luonnossa. Esimerkiksi jokamiehen rantaan pääsy on edelleen mahdollista tilan alueella molemmilla tilan osilla ja pääpalstalla molemmin puolin jokea. Hyväksymisvaiheessa tehty rakennuspaikkojen siirto yhteen kortteliin ja yhden RA-rakennuspaikan poistaminen lisäävät vielä yhtenäisen rakentamattoman rannan pituutta. Loma-asunnot sijoittuvat aika etäälle rantaviivasta, joten mahdolliset soutilijat eivät häiritse loma-asukkaita tai päin vastoin. *Ei vaikutuksia virkistyskäyttöön.*

5.5.6 Vaikutukset luontoon, luonnonympäristöön ja ympäristönsuojeluun

Kaava-alueen metsät ovat käsiteltyjä talousmetsiä eikä alueella ole erityisiä luontoarvoja, kuten vesi-, metsä- tai ympäristönsuojelulain tarkoittamia luontotyyppisiä tai suojeltuja

lajeja. Uusia tontteja tulee kohtuullinen määrä. Joen lähelle mihin loma-asunnot tulevat, on jo aiemmin tehty laajoja hakkuutoimia, joten luonnontilainen jokivarsi ei merkittävästi vähene. Jätevesien käsittely hoidetaan siten, ettei Muhosjoen veden laatu heikkene. *Kaavoitus ja rakentaminen eivät vaikuta haitallisesti luonnonympäristöön ja sen säilymiseen.*

Rakentaminen muuttaa uusien loma-asuntojen tontit avohakatusta metsämaasta pihamaaksi. *Vaikutukset luonnonympäristöön ovat vähäiset.*

Kaavamääräysten mukaan hulevesiä tai harmaita vesiä ei saa johtaa suoraan ojaan tai Muhosjokeen. Lisäksi joen rantaan tulee jättää kasvullinen vyöhyke, joka ulottuu vähintään 15 m etäisyydelle joesta, ja vyöhykkeellä tulee säilyttää puustoa ja muuta kasvillisuutta, mikä käyttää maaperään joutuvat ravinteet ja estää juuristollaan rannan syöymisen. Rakentamisaikana rakentamisella voi olla jotain vaikutuksia vesistöön, mutta niiden ennakoidaan olevan hyvin vähäisiä. Kaavamääräysten mukaan rakennuslupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima suunnitelma jätevesien käsittelystä. Tässä yhteydessä otetaan luonnollisesti huomioon ympäristönsuojelumääräyksissä määrätty puhdistustaso, joka tulee täyttyä alle 100 m päässä rannasta. Ehdotusvaiheessa kaavaan on tarkennettu, että kaikkien rakennusten jätevedet tulee käsitellä tämän suunnitelman mukaisesti riippumatta siitä, onko rakennus vesijohdon vai kantoveden varassa.

Ympäristötoimen lausunnon mukaan rantasaunoja tulisi harkita ns. kantovesisaunoina tai ainakin vesikäymälättöminä, jotta niiden jätevesien käsittelystä aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa Muhosjoen veden laadulle. Muhosjoen vesi on tummaa ja loma-asunnot ovat sähkö- ja vesijohtoverkoston piirissä, joten loma-asukkaat saattavat haluta vesijohdon myös saunaan, vaikka kantovesi on toki suositeltava veden kulutuksen ja ympäristön kannalta. Kantoveden ja puuceen vaatimus ei kohtelisi tasavertaisesti liikuntarajoitteisia tai vanhoja loma-asunnon käyttäjiä. Kantoveteen ei ole näistä syistä otettu kantaa kaavamääräyksissä, ja loma-asuntojen vesienkäsittelyn suunnittelussa on parasta varautua oletukseen, että myös sauna liitetään vesijohtoon. *Vaikutusten Muhosjoen vedenlaatuun tai maaperän puhtauteen voi katsoa olevan vähäinen.*

Ehdotusvaiheen lausunnoissa kiinnitettiin huomiota maaperän eroosioherkkyyteen lähellä jokea. Tämän johdosta täydennetyssä kaavamääräyksessä kielletään maaperän mahdollisesta eroosioherkkyydestä johtuen kaikki kaivutoimet alle 15 metrin etäisyydellä ranta-asemakaavan mukaisesta rantaviivasta ilman asiantuntijan suunnittelemaa eroosiota estäviä toimia tai kaivun laajuuden huomioivaa myönteistä maaperälausuntoa. Pääsy rantaan suositellaan toteutettavaksi rakentamalla portaat, jolloin maanpinta ja kasvillisuus jää ehjäksi. Rantasaunat sijoittuvat yli 20 metrin etäisyydelle joesta, ja loma-asunnot vähintään 50 metrin etäisyydelle alueelle, joka ei ole yhtä eroosioherkkä kuin jokiparras. Loma-asuntojen rakennuspaikkojen syvyyttä lisättiin hyväksymisvaiheessa niin, että tonttikohteisille puhdistamolle tai muulle vesien käsittelylle löytyy hyvin aluetta yli 50 metrin päässä rannasta. *Kaavaehdotuksen hyväksymisvaiheessa on annettu lisämääräyksiä rannan eroosion ehkäisemiseksi, joten kaavan toteuttamisen ei voi katsoa merkittävästi lisäävän rannan eroosiota.*

Niemelän tilan vanhan talouskeskuksen kaavamerkintä AM, ja erilliset ranta-asema-kaavamerkinnät mahdollistavat pienimuotoisen kotieläinten pidon (kuten esimerkiksi harastehevosten ja lampaiden pidon), kunhan noudatetaan voimassa olevia lakeja ja asetuksia. Lisäksi etäisyyden tarhoista naapurin asuntoon tulee olla vähintään 50 m. *Tavanomaisen maaseutuympäristöön sopimattomia vaikutuksia ei arvioida koituvan mahdollisesta pienimuotoisesta kotieläinten pidosta johtuen. Myönteisenä vaikutuksena kotieläinten pitoon liittyvä laidunnus pitää kulttuurimaiseman avoimena ja maaseutumaisena.*

Rakennusten suojelemiseksi mahdollisilta tulvavahingoilta, tulee kaavamääräyksen mukaan kaikkien rakennusten rakennusosien, joita kosteus voi vahingoittaa, sijaita vähintään 1,0 metriä korkeinta havaittua tulvarajaa korkeammalla ja vähintään 0,6 m luonnollista maanpintaa korkeammalla. *Korkeustasovaatimukset ovat samaa luokkaa, minkä yleensä Pohjois-Pohjanmaalla katsotaan estävän tulvavahingot ja lisäksi pääsytien käyttö on varmistettu, joten haitallisia vaikutuksia, vaaraa tai rakennusten pilaantumista ei ennakoita aiheutuvan.*

Kaava mahdollistaa muutaman loma-asunnon rakentamisen suhteellisen lähelle Oulua, jolloin esimerkiksi ilmastovaikutukset ovat näiden osalta vähäisemmät verrattuna esimerkiksi siihen, että oululaiset hankkisivat loma-asunnon Kainuusta. *Ilmaan tai ilmastoon ei katsota olevan haitallisia vaikutuksia.*

5.5.7 Sosiaaliset vaikutukset

Uudet loma-asukkaat tuovat jonkin verran toimeliaisuutta ja uusia kesäasukkaita alueelle. Jokivartta on aikaisemminkin käytetty maanviljelyyn, maaseutumaiseen asumiseen ja loma-asumiseen. *Vaikutusten arvioidaan olevan vähäisiä.*

5.5.8 Taloudelliset vaikutukset

Rakentaminen ei aiheuta maanomistajalle, rakentajille tai yhteiskunnalle suuria kustannuksia. Sähkö- ja vesi-yhtiöt saanevat liittymismaksuina katettua omat kulunsa, koska lähistöllä olemassa oleva talo on jo vesi- ja sähköverkon piirissä. Kaava mahdollistaa muutaman loma-asunnon rakentamisen suhteellisen lähelle Oulua, jolloin esimerkiksi matkakustannukset ovat näiden osalta vähäisemmät verrattuna esimerkiksi siihen, että oululaiset hankkisivat loma-asunnon Kainuusta.

Kukin tontinomistaja vastaa osaltaan rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksista. Loma-asuntojen rakentaminen antaa jonkin verran työtä rakennusaikana ja mökkitalkka-reille kunnossapidossa. *Vaikutusten arvioidaan olevan pääasiassa positiivisia.*

5.6 Ympäristön häiriötekijät

Rykölän tilan nykyiset karjasuojat sijaitsevat nyt asemakaavan toisessa ehdotusvaiheessa aiempaa kauempana pohjoisen suuntaan siirretyn RA-korttelin rakennusaloista. Tonteille kulkevalta tieltä näkyy selkeästi, että lähialueilla harjoitetaan maataloutta, joten tämä ei tule tontin hankkijoille yllätyksenä. Lannan levitys pelloille tai vastaava toiminta saattaa satunnaisesti haiskahtaa suunnittelualueella, mutta tämä lienee väliaikainen tilanne.

Niemelän (Huikolan) tilan AM-rakennuspaikan pohjoisosan läpi rantasaunan ja varsinaisen tilakeskuksen välistä kulkee olemassa olevan sillan kautta ajoyhteys joen itäpuolen pelloille ja muutamalle rakennuspaikalle. Tilakeskuksen päärakennus ja isoimmat talousrakennukset sijaitsevat suhteellisen etäällä tiestä (n. 35-45 m etäisyydellä) ja tien reunalla kasvaa puurivi, joten mahdollinen melu- ja pölyhaitta lienee vähäinen.

AM-rakennuspaikan aitta on kiinni tiessä ja lisäksi rantasaunavaraus on pääsytien toisella puolella, johtuen siitä, että talouskeskuksen kohdalla tilalla ei ole omaa rantaa. Tämä tarkoittaa, että pikkulapsia ja kotieläimiä on syytä valvoa rantasaunaa käytettäessä koska ajoyhteydellä saattaa olla maatalousajoa.

Rykölän tilan pelloilleajo joen pohjan tai koottavan renkkusillan kautta lienee melko harvinainen tilanne. Tämän mahdollisen poikkeustilanteen ei voi katsoa häiritsevän uusia loma-asukkaita. Renkkusillalle on hyvin tilaa Rykölän karjatilán tilakeskuksen kohdalla, etenkin kun lomarakennuspaikkoja on siirretty pohjoiseen ehdotusvaiheessa ja poistettu yksi rakennuspaikka hyväksymisvaiheessa.

Lisäksi saattaa esiintyä rakentamisaikana häiriöitä ja lieviä vesistövaikutuksia. Edellä mainittujen lisäksi ei tunnistettu muita häiriötekijöitä.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Kaava osoittaa loma-asuntojen rakennusalan tontilla niin, että ne eivät tule liian lähelle Muhosjokea.

Tämän ranta-asemakaavan yhteydessä ei laadita havainnekuvia tai rakennustapaohjeita. Kukin loma-asunnon omistaja laadituttaa omat suunnitelmat sekä rakennusten että jätevesien käsittelyn osalta. Jätevesien käsittelyn tulee täyttää ympäristönsuojelumääräysten 14.6.2017 puhdistustaso. Kaavamääräyksissä on edellytetty, että rakennuslupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima suunnitelma jätevesien käsittelystä, ja että kaikkien rakennusten jätevedet tulee käsitellä tämän suunnitelman mukaisesti. Mahdollisia ratkaisuja ovat esimerkiksi loma-asuntokohtaiset laitepuhdistamot, umpikaivot ja niiden säännöllinen tyhjennys, tai maasuodattamo, jossa on asianmukaiset esi- ja jälkikäsittelyt tyhjennettävine saostussäiliöineen. Maasuodattamo vaatinee tilaa noin 30 m², ja toiminee tehostetulla fosforinpoistolla noin 20-30 vuotta ennen kuin se pitää rakentaa uudestaan.

Vesijohtoveden kulutuksen ja joen vedenlaadun kannalta on suositeltavaa, että rantasaunoihin ei rakenneta vesikäymälää ja että niissä käytetään kantovettä tai käsipumppua. Joka tapauksessa kaikki vesihuoltoratkaisut vaativat asiantuntijan laatimat suunnitelmat.

6.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Yksityiset loma-asuntotontin ostajat ja vanhan talouskeskuksen omistajat toteuttavat alueet kaavan saatua lain voiman.

6.3 Toteutuksen seuranta

Kunnan rakennusvalvonta ja muut viranomaiset valvovat kaavan toteutusta mm. rakennuslupien myöntämisen ja rakennusvalvonnan yhteydessä.

Oulussa 22.3.2019
täydennykset ja muutokset kaavakarttaan 20.11.2019, 3.11.2020 (toinen ehdotusvaihe) ja 16.2.2021 ja 9.3.2021 (hyväksymisvaihe, kaavakartta ja selostus)

Sweco Ympäristö Oy

Kristiina Strömmer
Arkkitehti, YKS-260

Liitteet:

- 1) Seurantalomake
- 2) Kulttuuriympäristö, lisätietoja (30.8.2019)

Erilliset raportit ja liitteet

- Ympäristöselvitys (täydennetty ehdotusvaiheessa, 2019)
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivitetty 19.3.2019)
- Luonnosvaiheen vastineet 18.3.2019
- Ehdotusvaiheen vastineet 20.11.2019
- Maastotarkistus 13.10.2020, muistio

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	494 Muhos	Täyttämispvm	09.03.2021
Kaavan nimi	Huikolan ranta-asemakaava		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	16.02.2021
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	25.05.2015
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	34,3015	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	34,3015
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset 1 Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset 4 Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	34,3015	100,0	980	0,00	34,3015	980
A yhteensä	0,5978	1,7	500	0,08	0,5978	500
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä	1,2148	3,5	480	0,04	1,2148	480
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	31,8059	92,7			31,8059	
W yhteensä	0,6830	2,0			0,6830	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	34,3015	100,0	980	0,00	34,3015	980
A yhteensä	0,5978	1,7	500	0,08	0,5978	500
AM	0,5978	100,0	500	0,08	0,5978	500
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä	1,2148	3,5	480	0,04	1,2148	480
RA	1,2148	100,0	480	0,04	1,2148	480
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	31,8059	92,7			31,8059	
M	27,4769	86,4			27,4769	
MT-1	4,3290	13,6			4,3290	
W yhteensä	0,6830	2,0			0,6830	
W	0,6830	100,0			0,6830	

Kulttuuriympäristö, lisätietoja (30.8.2019)

Kaavan ehdotusvaiheessa saatiin muistutuksessa seuraava kiinnostava kommentti talojen ja tilanmuodostuksen historiasta, jolloin sitä voi käyttää esimerkiksi kylähistoriikkien laadinnan apuna tai lähteenä myöhemmin asiaa tutkiville.

Kiviröykkiöt ja kuopat on tarkistettu arkeologin maastokäynnillä, eikä niillä ollut sellaista kulttuurihistoriallista arvoa, että ne pitäisi säilyttää tai merkitä kaavaan.

Kulttuurihistoria

Väite, että Huikola on pitäjän vanhimpia kantatiloja – vuoden 1902 kartan mukaan Huikola ollut osa Valkolan maita ja oletettavasti torppa 1900-luvun alussa. Maanmittauslaitoksen virallisesta kartasta (liite), lohkominen, vuodelta 1902 selviää, että Huikolan tila ei ole ollut itsenäisenä tilana, vaan se on ollut osa Valkolan tilaa. Hyvärisen (nyk. Rykölä) tilan nro 3 talouskeskus on sijainnut nykyisen Rykölän tilan talouskeskuksen paikalla, josta puolet talouskeskuksen rakennuksista on siirretty halkomistoimituksessa vuonna 1902 Valkolan nro 4 maille nykyisen Huikolan paikalle. Lisäksi lohkotulle tilalle on jäänyt kolme torppaa, Hyvärin torppa, Kallion torppa ja Taivalsuon palstalla sijainnut Suotalon torppa. Näillä torpilla on ollut rakennuksia yhteensä yksitoista. Lisäksi jakokirjan mukaan lohkotulle tilalle on jäänyt kaksi riihirakennusta ja ainakin kymmenen latoa. Tämä selittää runsaan rakennusmäärän Huikolan pihapiirissä. Huikolan pihapiiri on suhteellisen nuori, reilut 100 vuotta ja on kokoelma lähiseutujen rakennuksista, ehkä lukuun ottamatta kivinavettaa ja entistä koulurakennusta. Esimerkiksi Oikarisen asuinrakennus on toinen puoli Rykölän entisestä asuinrakennuksesta (suullinen perimätieto) ja toinen puoli sijaitsee edelleen Rykölän pihapiirissä.

Lohkominen, joka on päivätty 30.10.1902, perustuu kauppaan, jolla Matti ja Susanna Valkonen olivat myyneet puolet Hyvärinen tilasta (rek.nro 3) ja samalla kaupalla 7/48 Valkonen (rek.nro 4) tilasta. Ostajina Matti Niemelä eli Valkonen (käyttänyt molempia sukunimiä elinaikanaan) ja Fredrika Niemelä (lähde Maanmittauslaitoksen asiakirjat).

Tämä kyseinen puolikas Hyvärinen tilasta oli vuoteen 1883 Antti Hyvärisen. Hänen kuoltuaan 18.7.1883 jäi häneitä alaikäisiä lapsia (Muhoksen seurakunnan arkisto). Suullisen perimätiedon mukaan lapset joutuivat holhoukseen. Dokumentoitua tietoa ei ole löytynyt aikaväliltä 18.7.1883 – 18.10.1892.

Koskien perkkauksesta jääneitä kiviraunioita on Huikolan pihapiirissäkin. Keskihuikolan asuinrakennuksen länsipuolella on lähes rakennuksen mittainen ja lähes kymmenen metrin levyinen kasa kivilohkareita. Rykölän rannassa on myös kiviröykkiöitä ja kahdella muullakin naapurilla todistettavasti on isoja kiven lohkareita rannassa.

Mahdollisten tervahautojen olemassaolo olisi syytä selvittää. Niemelän tilan rannassa suunnitellulla rantakaava-alueella on muutamia kuoppia ja toisella puolen jokea sijaitsevalla palstalla on rantatöyräessä myös pari kuoppaa.

